

EL 9 GAIA

NÚMERO 16 - SETEMBRE 2011

**Celebracions del
Mil·lenari, Conferències,
i moltes coses més**

**Reportatge: El Sindicat,
la construcció d'un somni**

Converses: Quim i Raquel

Contraportada: Imatges del Ball Parlat de Santa Magdalena

Editorial

Ja encarem el final d'aquest 2011, ens queden un parell de mesos perquè sigui Nadal al Corte Inglés, després de les eleccions municipals ens en venen unes de nacionals, el país juntament amb Europa i la resta del món està immers en un va i ve de sorpreses socials, polítiques i econòmiques esperant a ser rescatats un dia sí i un dia no. Tot va molt de pressa, massa. Així és com anem, amb aquesta marxa llarga esperant arribar a bon terme sense que sens cali el cotxe.

Aquí tenim el mil·lenari que intentem assaborir-lo amb tota la il·lusió i sobretot fent pinya, perquè hem d'estar amb el nostre poble, les nostres celebracions i les nostres festes. Però potser és la manca de costum que tenim molts catalans, fer pinya, potser és la manca de costum dels nostres polítics i dels nostres economistes, estar units quan les coses no van bé, per fer rutllar qualsevol projecte s'ha d'anar tots units fent força (us sona?), però és la clau, i sobretot en un poble petit on és molt important la cohesió entre nosaltres, gaudir del que organitzem, i gaudir del que organitzen altres que no siguin de la nostra corda, perquè tots tenim un vincle comú, la Nou.

La crítica constructiva no existeix, la crítica simplement és crítica i no arregla res, el que s'ha de fer és ajudar a millorar el que entenem que no es fa prou bé. També cal una mica més de projecció de la nostra festa arreu de la nostra comarca i això s'aconsegueix a part de mitjans convencionals com són les ràdios i els diaris, fent propaganda nosaltres mateixos, tots els nouencs i nouenques que som el fil conductor entre els que encara no ens coneixen i els nostres mil anys. Així doncs hem d'acabar assaborint el que ens queda d'any tots plegats esperant temps de bonança que de segur que arribaran aviat, perquè tot va molt de pressa.

Redacció de EL9GAIA.

<http://el9gaia.blogspot.com/>

NÚM 16-SETEMBRE

2-Mil·lenari
3-Grup Sardanista
6-Ampa
7-Grup de dones
9-Cooperativa
10-Vivències
11-CCN
12-Grup d'Amics Toni Achón
13-El Reportatge
18-Ball parlat de Maria Magdalena
26-Història
31-Ruta literària
33-Balcó del Gaia
34-Poema
35-Recomanacions
37-Converses
42-Colleccionista
43-Rutòmetre
46-la Cuina de l'Àvia
47-Sabies que...
48-Escapades
50-Veterinari a casa
56-Crucigrama
57-Moviments demogràfics

eLNouGaia

Consell de redacció

David Pallarès

Joaquim Font

Judith Lòpez

Juli Guzman

Toni Cantón

Ma Teresa Figueras

Edita

Regidoria de Cultura

Disseny i maquetació

Vitot Productions

Imprimeix

Infotècnica-Tot per

l'oficina, Dip. Legal

T-1732-2003

Mil·lenari de la Nou

per David Pallarès

Commemorant els mil de la Nou es presenta un llibre que acosta el nostre poble a tothom

"La Nou de Gaià", amb aquest títol es va presentar el passat dissabte 23 d'abril a la sala del Casal municipal, un llibre escrit pel rierenc Joan Carles Blanch. Ja són dos llibres els editats per la commemoració del Mil·lenari juntament amb "El Lloch de la Nou" del nostre veí Lluís Virgili, però "la Nou de Gaià" pretén ser un manual d'instruccions de la Nou, breus d'història, renoms, carrers, dibuixos recreant la Nou antiga, en resum, un magnífic decàleg del nostre poble, escrit de manera amena per poder gaudir tant veïns com foranis del que és i representa la Nou de Gaià com a poble i com a part del seu entorn.

La presentació es va dur a terme amb una breu entrada de la regidora de cultura Josepa Figueras per deixar pas al Sr. Francesc Roig, Director de la col·lecció "Creu de Terme" a la que pertany el llibre, el qual va fer una declaració d'intencions amb una explicació de com aquests tipus de publicacions serveixen per aprofundir en la nostra cultura de país.

El següent a exposar va ser el Sr. Jordi Suñé, mestre i antropòleg que va ser més concret en temes d'història de la Nou i també fent una explicació de com s'ha d'entendre el llibre en termes antropològics. Finalment el propi autor del llibre el Sr. Joan Carles Blanch i Torredadell va fer una explicació de com es va ajudar de la gent del poble i de recerca a diferents arxius per poder anar enllestint un llibre que queda com a document escrit vàlid per qualsevol persona que vulgui conèixer qui som i perquè som.

JOAN CAÑELLAS GUINOVART
LA NOU DE GAIÀ
TELF: 61 00481 74

Grup Sardanista

per Neus Fortuny

Les sardanes l'any del Mil·lenari

En aquest 2011 que el poble de La Nou de Gaià celebra el seu Mil·lenari el Grup Sardanista s'uneix a la Festa encarregant una sardana dedicada a aquest esdeveniment. El compositor el Sr. Josep Navarro de la cobla La Principal d'Olot. També en els actes que es facin i en els cartells anunciadors sortirà el logotip del Mil·lenari.

Programa "Tu Ajudes" de Caixa Tarragona

Aquest any del Mil·lenari el Grup Sardanista s'ha presentat al Programa "Tu Ajudes" de Caixa Tarragona demanant ajut per la "Recuperació del Ball Parlat de Santa Magdalena" ja que es podia incloure com a acte dins del nostre àmbit, la cultura. D'aquesta manera també la nostra contribució a aquest esdeveniment. El Dia 16 de juny al Palau de Congressos de Tarragona la Sra. Núria Virgili (secretària de l'entitat) i el Sr. Abel Martí (regidor de cultura) recollien la subvenció d'aproximadament 1000€.

XXIIIè. Aplec de Sardanes "Gran Jardí". Aplec del Mil·lenari

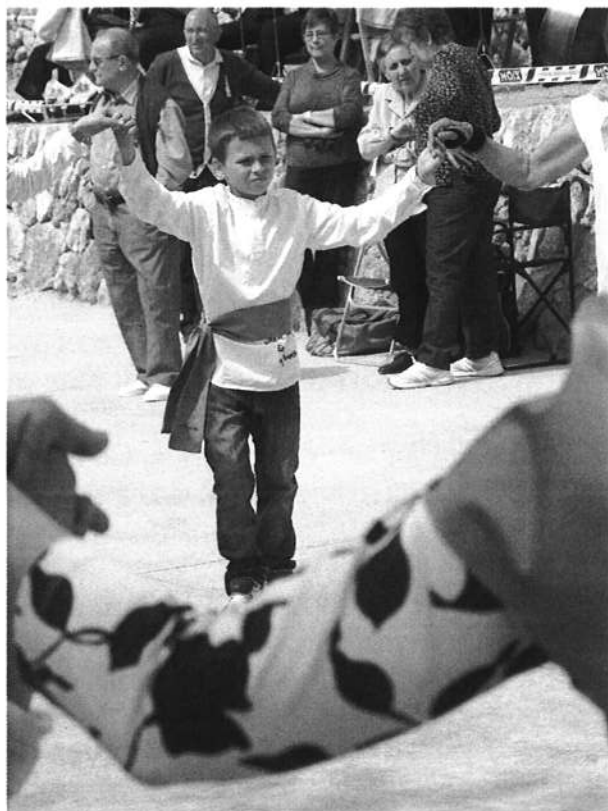
El passat 3 d'abril el jardí municipal del Cercat de La Nou de Gaià es va tornar a omplir de música i sardanistes arribats de tota Catalunya. L'Aplec de sardanes, un acte més dins de la celebració del Mil·lenari de la Nou, per això a la portada del programa de mà, on hi ha el repertori de sardanes a tocar durant el dia, el logotip del mil·lenari a l'igual com en els programes grans.

El jardí engalanat com en les millors ocasions estava preparat per gaudir d'un dia a l'aire lliure. Tot i les obres del jardí que ens van fer patir fins l'últim dia per si podríem celebrar l'Aplec allí o hauríem de canviar d'indret.

Les Cobles La Principal d'Olot i Reus Jove ens van delectar amb sardanes balladores i un repertori de diferents autors. Al migdia els nens que havien assistit al curset de sardanes de l'escola van ballar una sardana i després obsequiaren als monitors amb uns bonics regals. El dinar com ja és tradició el van preparar els cuiners locals. Les postres amb els fruits secs i la coca i tot regat amb el vi cedit per la Cooperativa "Verge de les Neus". Agrair des d'aquestes ratlles a tots els socis i col·laboradors la seva ajuda, a l'Ajuntament i també a tots els voluntaris que aquell dia ajuden a que tot surti bé. A la tarda va arribar el moment de l'estrena de la sardana "La Nou Mil Anys d'Història" que el Sr. Josep Navarro ha compost per aquest Mil·lenari. Tots els sardanistes la vam rebre amb molt d'entusiasme i el Sr. Jordi Cañellas, alcalde de la Nou va dirigir unes paraules així com va obsequiar al compositor amb el llibre de la Nou.

Per acabar, tot pensant en l'any vinent, un ball vuitcentista perquè tots els que ens acompanyaven però no ballaven sardanes també poguessin gaudir. És important que es van veure cares noves en l'Aplec, persones que era el primer any que ens acompanyaven i això és d'agrair. Gràcies a tots.

Grup Sardanista

Sant Joan

Quan arriba el mes de juny ens posem les piles per preparar la festa de Sant Joan. Amb l'arribada de la Flama del Canigó des de Reus arriba la germanor de la Nou amb els pobles de la rodalia, ja que des d'aquí s'escampa cap al Catllar i a Torredembarra. El missatge dels Focs de Sant Joan escrit per Pep Coll i llegit pel Sr Abel Martí, regidor de festes. Després tot menjant coca i fent

córrer els porrons de cava s'ha encès la foguera preparada pel Grup de Joves. Agrair a tothom la participació i a l'Ajuntament i als diables Trencanous la col·laboració en l'organització.

MISSATGE DE LA FLAMA DEL CANIGÓ 2011

Del bosc de Canigó són fallaires que dansen, fent coetejar pels aires ses trenta enceses falles com trenta serps de foc...

Així cantava Verdager en el gran poema Canigó, publicat ara fa justament 125 anys. Llavors només eren trenta els fallaires del CANIGÓ. L'aire fresc de la Renaixença revifava el foc esmorteït de la nació catalana, que tres segles de domini imperial espanyol i francès no havien pogut apagar. No és casualitat que el poeta encengui la foguera literària als Pirineus. Verdager sap que aquestes muntanyes constitueixen l'origen vital i polític de Catalunya. De les valls pirinenques prové l'aigua dels rius i de les fonts que donen vida al Principat i a la Catalunya Nord. I també la formació de la Catalunya medieval, origen de la nació catalana.

El Canigó és la muntanya sagrada dels catalans. Pels seus boscos i estanys hi viuen les encantades, antigues divinitats fecundants de l'aigua, i al cim hi ha un drac enorme que vola i treu flamarades pels queixals. Així ens ho confirma el rei Pere el Gran, que va pujar tot sol al cim del Canigó. Conta la crònica medieval que el rei va contemplar una estona el drac volador i que després va tirar avall la mar de satisfet i que contava la gesta arreu dels seus dominis. El rei sabia que el foc del drac i l'aigua de les encantades eren elements vitals per a la pervivència dels Països Catalans.

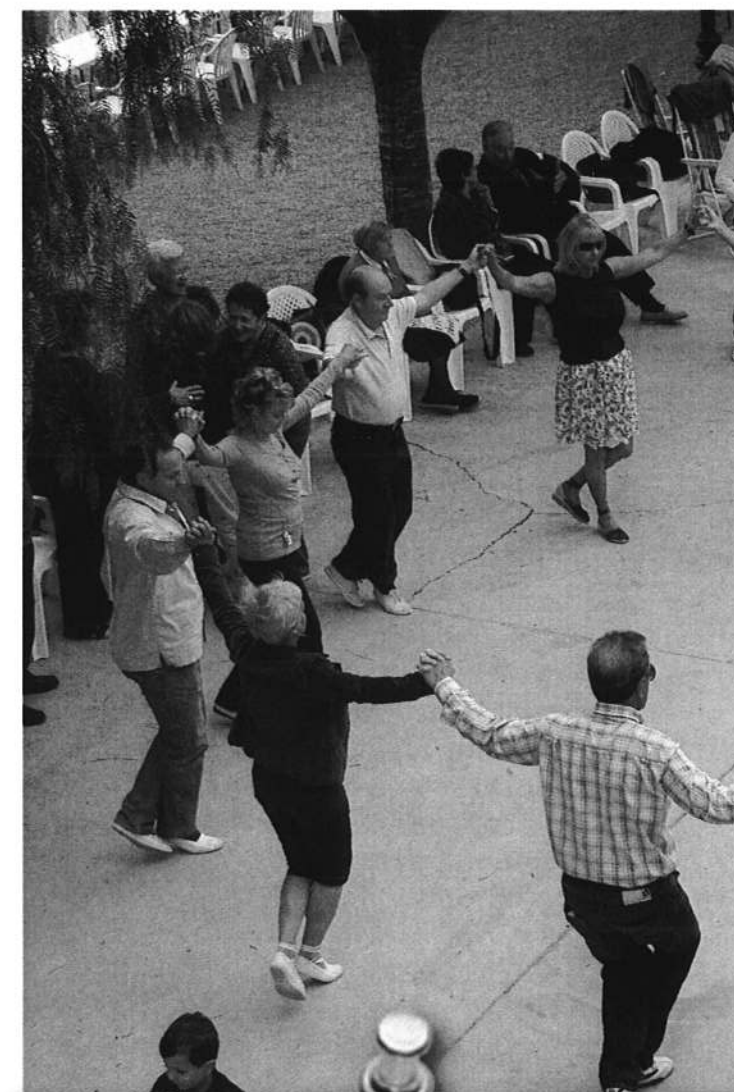
Grup Sardanista

Avui som milers els catalans que tornem a la muntanya sagrada dels nostres orígens a la recerca del foc. Hi pugem per Sant Joan, la nit en què les virtuts fecundants de l'aigua i el poder vivificador del foc conflueixen màgicament. Davallem de la muntanya amb la torxa encesa i repartim el foc per pobles i ciutats en totes les direccions. Arribem ben lluny, fins on sentim la paraula "foc", que ens ressona les orelles, contundentment i calenta, com l'alenada del drac Canigó.

Aixequem ben alta la torxa, orgullosos però a la vegada amatents als perills. Així ens ho advertia l'altre gran poeta, Joan Maragall, mort ara fa justament cent anys: "Vigila esperit, vigila. No perdis mai el teu nord". El nostre nord és el Canigó, d'allà dalt baixem un any més amb la flama encesa que reivindica el nostre dret a decidir com a poble lliure. La flama encesa contra els vents que bufen de totes bandes. Contra el vent del nord, que bufa apel·lant el prestigi d'una suposada llengua universal. Contra el vent del sud, enguany personificat en un polític elegant, vestit amb trajes regalats, que apaga les torxes dels repetidors de televisió. Contra el vent de ponent, el més endèmic i maligne dels que bufen contra el nostre poble. Si l'hem resistit al llarg de segles, quan bufava des de les casernes militars, també el resistirem ara que bufa des de búnquers mediàtics, polítics i constitucionals. Endavant les atxes, companys fallaires! Com més fort bufin els vents, més s'abrandaran les nostres flames!

PEP COLL

Escriptor i Premi Sant Jordi de novel·la 2007

Ampa

Nova etapa a l'Escola Les Codinetes de la Nou de Gaià

Hem de fer un petit recordatori de com teníem l'escola fa només tres anys enrere; l'escola de la Riera acabava de sortir de la ZER, quedant només l'escola de Salomó i de La Nou com a integrants de la ZER Baix Gaià. A la nostra escola es va produir un canvi radical tant del professorat com de l'equip directiu (en total teníem la Directora i tres professors, més els itinerants de la ZER). El nombre d'alumnes de l'escola era d'uns 60 aproximadament.

Des del Departament d'Educació (tal i com es deia abans), es va nomenar a l'actual Directora Silvia Farreró que va venir acompanyada de la professora Ana Rodon. Entre tots, Direcció del Centre, Ajuntament i AMPA, ens vam posar com a objectius treballar conjuntament per tal de poder aconseguir un bon nivell d'ensenyament per als nostres fills i reclamar una nova escola.

Tres anys després, l'escola ja sobrepasa la xifra dels 100 alumnes. Per primer cop des de fa molts anys, es produeix una continuïtat del professorat, Silvia com a Directora, les professores Marina de P-3, Jèssica de P-5, Ana de 2on-3er, Nuria de 5è-6è i tornarà al centre el professor Juanlu, que molts de vosaltres ja coneixeu. Arribaran nous professors, un d'infantil i dos més per primària. En total tindrem 10 professors.

Per aquest curs entrant, com a novetats que tindrem és la sortida de l'escola Les

per Joaquim Font

Codinetes de la ZER Baix Gaià; això implica que tindrem autonomia pròpia,

es a dir, les decisions seran preses directament des de l'escola. Un altre novetat, serà el nou horari escolar, que serà 9.00 -12.30 h i 14.30-16.00 h, aprovat a la finalització del passat curs pel Consell Escolar.

En aquests moments, podem assegurar que tenim uns bons fonaments per garantir una bona qualitat d'ensenyament per als nostres fills, evidentment s'ha de continuar treballant per mantenir-ho i millorar-ho, però vull reconèixer la bona tasca que s'ha dut a terme per part de tots.

Pel que fa a la nova escola, (es ve reclamant des de fa anys) i degut als moments tan difícils que ens toca viure com a país, tot i estar aprovada com una de les tres primeres escoles a realitzar en la província de Tarragona, de moment no s'ha fet realitat. Continuarem demanant al Departament d'Ensenyament de la necessitat urgent de la construcció de la nova escola; donarem suport tant a la Direcció de l'Escola com a l'Ajuntament en tot allò que sigui necessari, en definitiva, treballarem conjuntament.

Demanem la col·laboració de totes les famílies, atès que, tots formem part de la Comunitat Educativa i en definitiva treballem pel bé dels nostres fills.

**CONS-SERRA
BAIX GAIÀ S.L.**

Serralleria en general
Portes · Reixes · Baranes
Portes basculants · Portes balloses
Tancaments en P.V.C.

Av. Catalunya, 44
43763 La Nou de Gaià
(Tarragona)

Tel. 687 880 846
conserrabaixgaia@gmail.com

Grup de dones

per Ma Teresa Figueras Briones

S O P A R A M B AMBIENTACIÓ MEDIEVAL A LA NOU.

El dissabte 4 de juny, dintre de la programació dels actes del Mil·lenari de la Nou, es va celebrar un Sopar amb ambientació medieval als jardins del Cercat. La vetllada va estar organitzada pel Grup de Dones del poble i va comptar amb la col·laboració

de l'Ajuntament, de la Comissió del Mil·lenari i de moltes veïnes i veïns del poble que van treballar en els preparatius de tan notable esdeveniment. A destacar el taller de tall i confecció que es va realitzar a les tardes, al local dels jubilats, per a la costura de vestits d'època per a la gent que va assistir al sopar amb roba medieval. La Ma. Josepa Rovira va tallar molts dels vestits que es van lluir, tant dels assistents com de les persones que van servir el sopar. Dones del Grup de Dones els van confeccionar. Si bé al començament semblava que no serien molts els qui es vestirien d'època, finalment una bona colla es va animar,

fins i tot alguns van llogar o comprar els vestits.

La pista es va guarnir per a l'ocasió amb il·luminació d'espelmes i torxes, banderes medievals i taules ben parades tot presidit per la taula dels nobles, engalanada per a tan il·lustres comensals. La Brigitte va posar el toc amb els guarniments florals.

El grup 9Teatre i els Trencanous van amenitzar l'acte. Els primers donaren vida als hipotètics barons d'Altafulla i la Nou i a altres personatges de l'època i mitjançant una representació amb un to d'humor van anar animant el sopar amb els seus diàlegs i intervencions. Els timbals dels Trencanous van obrir l'entrada dels nobles i el seu seguici amb les seves notes musicals seguits d'una colla de nens portadors de banderes multicolors.

El sopar va estar elaborat per membres del Grup de Dones i pels "Mosqueters" (Joan Rovira, Martí Martí i Julià Giner) i va consistir en Clotxa d'Empedrat, Carns a la Llosa amb Escalivada i Mel i Mató. A l'hora de servir es va comptar amb l'ajut del Grup de Joves.

Grup de dones

Tot i que el temps va fer patir una mica, al final tres-centes persones, la majoria del poble, van poder passar una vetllada ben divertida gaudint de les viandes i les actuacions.

El grup de música tradicional Va de Vent va tancar l'acte amb música tradicional per ballar. Unes animadores del grup van anar ensenyant els passos d'aquests balls.

Mil anys no es fan cada dia i aquesta efemèride bé mereixia una posada de llarg!

Excavacions
A. Cantón

Antoni Cantón Pallarès
MOVIMENTS DE TERRA, TRANSPORTS I ARA TAMBÉ
DESBROSSADORA EN PUNTA DE RETRO

Tfn: 659 672 077
exc_canton@hotmail.com

Tancaments metàl·lics
Reixes i portes
Bruc
620 32 52 92

Cooperativa Agrícola

per David Pallarès

Una festa on l'oli de la Nou va ser el protagonista

Un nou reclam per poder gaudir de la Nou i de pas dels productes autòctons de la nostra terra és la Festa de l'Oli que van organitzar la Cooperativa Agrícola. En aquest cas els nostres pagesos van ensenyar a tothom el funcionament dels estris que es feien servir per fer l'oli, una demostració de com els nostres avantpassats més recents empraven la maquinària necessària per extreure de les olives l'anomenat or líquid. El matí va transcórrer entre les demostracions d'elaboració, un esmorzar popular per tastar el nostre oli i col·laboracions per part de totes les associacions com per exemple l'AMPA que va preparar cafès per a tothom.

Una diada molt alegre que ajuda a tota la gent del poble i de fora a aprofundir en les nostres arrels, les nostres tradicions i mantenir viva una història recent, la collita de les olives i la premsa de l'oli, un aliment molt apreciat i que nosaltres que aquí sortosament en podem gaudir, així doncs que segueixi la festa i que duri.

1a. FESTA DE L'OLI A LA NOU DE GAIÀ

diumenge 5 de desembre de 2010

AGRÍCOLA
Verge de les Neus
LA NOU DE GAIÀ

ELECTRICITAT - FONTANERIA

Joan Martí Gallofré

Jaume I, 2º - D · Tel. 977 65 52 87

43763 La Nou de Gaià

Rafael Rey Fernández

Venda i instal·lació
de mamparès

Av. Catalunya, 42
43763 La Nou de Gaià

Mòbil 657 800 098
Fax 977 655 618

Vivències

Acampada

El passat 10 de juny un grup de vilatans de la Nou de Gaià, ens vam trobar a mitja tarda als Safarejos per fer la ja habitual acampada. Tot i que ens vam reunir una colla prou àmplia, només un quants valents i valentes son els que van decidir quedar-se a dormir. Mentre uns anaven preparant les tendes, altres feien el sopar a les barbacoes. Finalitzat el sopar i la sobretaula, ens varem engrescar a jugar tots plegats, grans i petits (saltant la corda, prova de força estirant la corda entre nens i nenes; val a dir que les nenes sempre guanyaven...). Ja de matinada, el adults vam estar jugant una estona amb les cartes (això sí, poc picaresques, ja que les més atrevides no es van portar), mentre sonava la guitarra de fons i de tant en tant, algú encara s'atrevia a cantar.

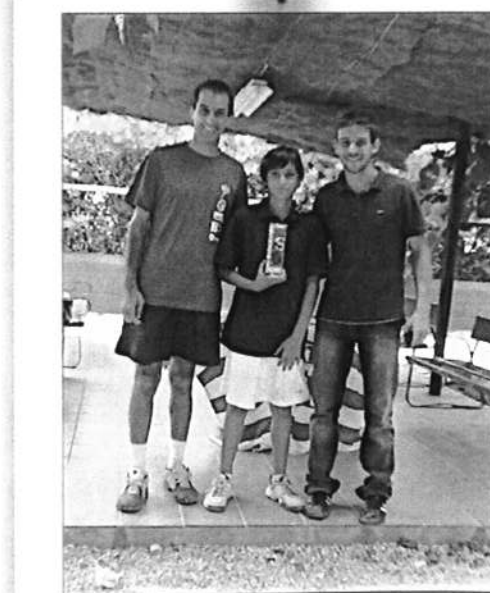

L'experiència va ser tant bona, que de ben segur, ho tornarem a repetir.

9+ agrobotiga9mcs@gmail.com
l'agrobotiga de la Nou
 Av. Catalunya, 33
 629 451 700 - 977655940
 43763 La Nou de Gaià

Esports

Ara que els nostres jugadors de futbol han de marxar a pobles veïns a jugar perquè l'equip de futbol de la Nou està en hores baixes, també hi han nens i nenes que busquen altres esports i aficions. És el cas del Àlvaro Jato que ha quedat Campió Aleví Masculí aquest passat juliol dins del torneig corresponent al Circuit Juvenil d'Estiu de la Federació Catalana de Tennis, celebrat a la Unió Esportiva de Torredembarra.

Cercle Català de Negocis per David Pallarès

Una conferència on s'explica que haurien de fer les PIMES Catalanes

Els ponents van anar introduint les idees amb una base clara, que El Cercle Català de Negocis és una associació, transversal políticament, de petits i mitjans empresaris, autònoms i professionals, que defensa que l'única manera de superar la crisi actual i que Catalunya sigui viable econòmicament és arribant a tenir un Estat propi. El dia 8 de juliol van triar els membres del CCN per explicar com s'arriba a una independència econòmica i perquè hi hauríem d'arribar. Amb uns gràfics clars de com es gestionem els diners a Catalunya i a Espanya aquests economistes, empresaris i experts en la matèria van anar desgranant el que ens porta de cap a la majoria de nosaltres, els diners.

CCN
 Cercle Català de Negocis

"CATALUNYA ESTAT D'EUROPA"
 Raons econòmiques per l'Estat propi

Divendres 8 de juliol del 2011. La Nou de Gaià (Baix Gaià)

- 19:45 Recepció
- 20:00 Benvinguda i presentació
 Sr. Lluís Gurrera i Magrané, President de la Pleta
- 20:10 Dèficit Fiscal Català
 Sr. Jordi Millà, Responsable de Presentacions
- 20:40 Avantatges d'un Estat propi
 Sr. Jordi Bages-Querol, Responsable Organització
- 21:10 El futur de Catalunya
 Sr. Ramon Carner, President CCN
- 21:20 Debat: Precs i preguntes.

Us hi esperem a tots. L'acte del Cercle Català de Negocis és de caire econòmic i no polític, i tindrà lloc al Casal del poble de la Nou de Gaià.

Per a més informació:

www.ccncat.cat

info@ccncat.cat

grupnouenc.blogspot.com

Organitza LA PLETA amb la col·laboració del Grup Nouenc

FRUITES I VERDURES
SÒNIA FRUITS

Telèfon: 659 23 99 52
 C. Tarragona, n° 18-20
 TORREDEMBARRA

PERRUQUERIA I
ESTÈTICA ANGELS
PERRUQUERIA UNISEX
SERVEI ESTÈTICA

C/CASES NOVES, 18 BAIXOS
 43763 LA NOU DE GAIÀ
 PELUANGELS@GMAIL.COM
 977655037
 629634300

Grup d'amics de Toni Achón

Calendari d'activitats

Hola a tots/es,

ja el tenim aquí el calendari d'excursions del Gata de la tardor, i la veritat és que hem tornat a omplir-ho, mercès a la gran col·laboració que la gent fa,...surten monitors sota de les pedres,...enhorabona a tots/es,...hem fet els deures i hem complert els 12 anys de vida,...l'any vinent anirem pels 13 anys,...no parem !!!!,...FELICITATS !!

i ja ho sabeu, al Gata, tothom és benvingut i no sobra ningú,....

El calendari d'excursions només us l'enviarem en format digital, i no en paper, ja que és un dels temes que vam aprovar en aquesta darrera assemblea,...estalvi de paper i de temps per a tothom,...si teniu algun conegut que no tingui e-mail, vosaltres mateixos li imprimiu el calendari i li doneu en mà,...no cal dir que FEU TOTA LA DIFUSIÓ QUE PUGUEU per tots els llocs i per tota la gent que conegueu,... ja diu la dita, com més serem,...més,..... bé, com que encara no hem acabat l'estiu diumenge que ve, farem l'excursioneta clàssica del càic per la nostra costa,.. esperem que la mar ens ho deixi fer,...ja us explicarem com, quan i quant !!!!

salut i força Gata !!!

Lluís
Gata

4 de Setembre
** en caiac des del Gaià fins la platja llarga
per Lluís Gurrera

10 de Setembre
*** del gorg negre fins al Pont d'Armentera
per Salvem el Gaià i Gata

2 d'Octubre
** Caminant pels Montsagres
per Albert González i José Maria Caro

9 d'Octubre
*** el salt de la reina mora
per Lluís Gurrera

16 d'Octubre
*** caminant cap a Sant Jeroni
per Josep Urpi i Vidal Benach

22 d'Octubre
* recuperant el bosc de ribera del riu
Francolí
per Aurora i Gata

23 d'Octubre
** assaltem la Musara
per Josep Lliveria i David Montagut

30 d'Octubre
** l'altra aigua de Tarragona; un tomb
per Renau
per Xiquets del Serrallo i Gata

6 de Novembre
*** el Port en vestels de groc
per Joan Arqué i Lluís Gurrera

13 de Novembre
** coneixent el Montsià
per Carme Adell

20 de Novembre
*** l'ermita de Santa Cristina
per Josep Urpi

27 de Novembre
** marxa nòrdica per Tarragona
per Michaela Tetzlaff

4 de Desembre
** serra Pedragosa i puig del Lleó
per Josep Mario Caro i Oscar Raimond

11 de Desembre
*** caminant pels Ports de Tortosa
per Joan Arqué i Lluís Gurrera

18 de Desembre
** dinar de Nadal del Gata
per Gata

Setembre - Desembre, any 2011

GATA

Grup d'Amics de Toni Achón
Ecologistes de Tarragona

El Estret del riu Matarranya. Estiu de 2011.

Per apuntar-vos a l'excursió truqueu al 699 564 518 de dilluns a divendres de 21 a 23 hores. En les sortides de més d'una jornada o les que comportin despeses addicionals (desplaçament, etc.) truqueu amb 15 dies d'antelació (places limitades). Els participants hauran de signar un document d'acceptació de les condicions establertes per la sortida. Els menors de 18 anys hauran de venir acompanyats d'un adult que se'n faci responsable. Cal portar calçat i roba adient a la sortida. Preu de la sortida 3 €. Per a més informació podeu adreçar-vos a gata@tinet.cat.

Dificultat:
* baixa
** mitja
*** alta

1999-2011
12 Anys de GATA!

Apartat de Correus 927 - 43080 Tarragona
Correu e: gata@tinet.cat
www.tinet.org/gata
tel. 699 564 518

Membres de:

DANIEL M. ODESTO
Construcció d'Obres i Reformes

C. Margarida 8 T. / F. 977 640 946
Urb. Sant Jordi 43830 Torredembarra

el nou alumini

La finestra ben feta

MOSQUITERES
MAMPARÉS DE BANY
TENDALS
CORTINES

BARANES
MALLORQUINES
TANCAMENTS DE GALERIES
PORTES BASCULANTS

PEDRO ESPINAR REAL

Tel. i Fax 977 655 693
685 121 024 - 653 796 665
elnoualumin@terra.es

Av. Catalunya, 36, baixos
43763 LA NOU DE GAIÀ (TGN)

EL REPORTATGE

D'ELNOUGAIÀ

per David Pallarès

El SINDICAT del Vi, una gesta dels nostres pagesos, que van saber superar totes les adversitats per un somni.

En una època en que la gent es feia el vi a casa i el guardaven als cups, els membres de la Cooperativa Agrícola de la Nou de Gaià van decidir tenir el seu sindicat del vi propi, eren anys on i havia molta collita tant de vi blanc com de negre i els pobles del voltant anaven contruint els seus sindicats per tal de poder aprofitar les collites, de manera que hi hagués vi de qualitat per tothom així com poder vendre'l a gent de les rodalies. En aquell moment ja hi havia comerciants que es quedaven vi de la Nou, donada la seva qualitat, com el de Cal Batet de Salomó però el cas es que s'havia de donar un pas més.

Pels volts de l'any 1962 ja hi havia famílies apuntades per portar el vi al sindicat de la Riera de Gaià, els pagesos volien deixar el raïm en instal·lacions on poder tenir vi pel consum i treure uns diners del sobrant, a la Nou, el Josep Martí i el Rafel Rovira, després de reunions amb el llavors alcalde del poble, el Joan Rovira de cal Moixarra es van quedar com els dos primers membres de la junta que hauria de portar l'ambiciós projecte del nou sindicat de la Nou endavant.

El primer que van fer es convocar els pagesos i fer una junta definitiva que va quedar de la següent manera:

- President: Rafel Rovira
- Vicepresident: Florenci Gibert
- Secretari: Josep Martí
- Tresorer: Joan Montragull
- Vocals: Josep Rovira, Pau Pi, Isidre Rovira i el Padró.

ENPLAÇAMENT

El primer que es va haver de fer es trobar un lloc per poder construir unes instal·lacions com aquelles, així doncs es van tenir en compte el lloc perquè fos accessible amb carros, tractors i camions i també els preus dels terrenys. El Marquet va oferir uns terrenys sortint de la Nou paral·lels a l'Avinguda Catalunya però eren reduïts per l'activitat dels tractors i la mobilitat en general, anava a tres pessetes el pam, també el Padró en va oferir un per darrera del Cercat però també era un lloc complicat pels treballs que s'haurien de du a terme encara que el preu era raonable, una pesseta el pam, així doncs al final es va escollir un terreny a l'entrada del poble que eren propietat del Sr. Lluís Morenes Baró de

les quatre Torres, el preu era de tres pessetes el pam i la situació era perfecta.

FINANCIACIÓ

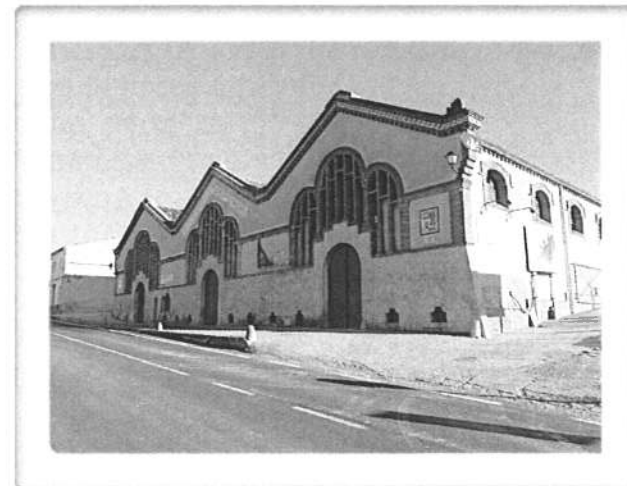
La financiació es necessitava ràpidament doncs la desició de fer el sindicat estava presa els primers mesos del 1963 i es volia inaugurar aquell mateix any per a la verema, així doncs en Joan Olivella fou un dels que va poder assessorar a la junta per tal d'obtenir el crèdit, en aquell moment el Joan Olivella estava treballant en el **DEPARTAMENTO NACIONAL DE CONCESIÓN DE CRÉDITOS DE COLONIZACIÓN**, un ent que s'encarregava de donar crèdits a pagesos per tal de construir sindicats del vi, enbassaments, cooperatives etc. Aquest mateix departament era l'encarregat de supervisar on anirien les obres, com es farien i quants diners es necessitaven, es necessitaven tres milions de pessetes.

Mentre es preparava la paperassa del crèdit i s'enviava a Madrid els pagesos de la Nou amb la seva junta al davant no podien retardar més les obres, així que van fer un petit crèdit pont al BANCO CENTRAL, els formulismes eren els mateixos, firmes de tots els socis així com propietats etc. Una de les anècdotes de la primera financiació va ser les reticències dels banquers a donar el crèdit, els llavors membres de la junta sabien que era millor una firma d'algú poderós que cent de desconeguts, quant el Josep Martí va anar a portar les firmes de tots els socis i membres interessats a portar la seva verema al sindivat del vi de la Nou va anar revissant els noms fins que va veure el la Trinidad Marsellán, mestressa de Mas d'en Boada, en aquell moment el banquer es va mirar el Josep i va dir, - no hace falta que repase más firmas,

con esta tengo suficiente-, perquè ens fem una idea del poder de la "Trini" cadascun dels socis aportava la seva firma i les seves propietats de terra que en aquell moment es mesuraven en jornals, una hectàrea eren tres jornals, tothom aportava dos jornals, tres jornals, un jornal, a la firma de la mestressa de Mas d'en Boada hi figuraven 300 jornales. Bé no?.

CONSTRUCCIÓ

La construcció va començar a mitjans de l'any 1963 per part de l'empresa de construcció Ramírez de Salomó, empresa que en aquells temps ja tenia molta experiència en aquests tipus d'instal·lacions, es va començar per

l'excavació portada a terme amb màquines que van anar estovant el terreny i que no estaven ben bé preparades per això però que van poder trencar les primeres capes de pedra per tal de seguint picant els cups a mà.

El primer que va intervenir a l'excavació va ser el Pere Pons amb l'ajuda d'un jove anomenat Antonio Cantón, ells van ser els que van deixar pas a la següent colla que havia d'excavar els cups, es tractava d'una

empresa de Bonavista anomenada "LOS SIETE MACHOS", los siete machos picaven amb el pic i la pala d'una manera esfeïdora segons relata el Josep Martí, eren gent acostumada a la dura tasca d'anar endinsant les eïnes a la pedra per molt dura que fos, només necessitaven un bon cantir ple de cervesa i gasosa per fer passar la calor. La tasca no era fàcil, la terra a excavar era de 24 cups de 300 Hectòlitres i 4 de 200 Hl.

Més tard el Ràmirer va continuar amb la construcció dels cups per més endavant continuar amb les tines i la Bàscula.

FINANCIACIÓ PART II

L'arribada dels tres milions de pessetes era lenta i plena de traves, abans de demanar tal quantitat de diners també es van haver de recollir firmes de pes; una de les més conegudes seria la del Capitán General Don Luís Morenes. La junta s'havia posat en contacte amb ell amb antelació ja que venien de les darreres negociacions pel terreny, havien quedat que quan preparessin els papers del crèdit necessitarien la seva firma, així doncs en Josep Martí va haver de fer el viatge que el portaria fins a Mallorca, a l'edifici de Capitanía situat davant de la Catedral.

Una altre anècdota va ser que quan es va trobar sol a Barcelona intentant conseguir bitllet per l'avió que anava a Mallorca es va trobar amb un home que li va preguntar

-On vas noi, et veig com perdut?-,

el Josep li va contestar-Vaig a Mallorca per un assumpte de negocis-

-si vols jo t'acompanyo a agafar l'avió, jo sóc empresari i viatjo molt de Barcelona a Mallorca i et puc guiar tant per comprar el bitllet com per trobar una pensió a Mallorca.

En Josep pensatiu i no sense reticències a tanta amabilitat li va dir, d'acord anem a Mallorca-, passat el trangol de l'avió van arribar a Mallorca i l'amable empresari li va trobar una pensió per passar-hi la nit, prou neta i barata, a l'endemà tenia una important reunió que podia ser el futur del sindicat. El nou amic d'en Josep es va acomiadar i en Josep va entendre que encara quedava gent bona al món.

L'endemà en Josep es va presentar davant de l'edifici de capitanía i els soldats el van parar, el senyor Morenes que ja l'esperava va fer el senyal i el van deixar passar, es van saludar, van parlar un moment i el Capità General Don Luís Morenes va estampar la tant preciada firma en els papers necessaris per a la concessió del crèdit.

Passaven les setmanes i els papers es retrassaven a Madrid, els calers del petit crèdit concedit al BANCO CENTRAL s'acabaven i les obres s'haurien de parar, per postres hi va haver una contrapartida important a la firma del senyor Morenes, en una primera reunió per decidir els terminis de pagament del terreny es va decidir de pagar al final de les obres quanttinguessin el crèdit concedit però en una última fatídica desició el Baró de les Quatre Torres va demanar el pagament dels terrenys abans d'hora, 168.000 pessetes.

En un intent desesperat perquè les coses s'acceleressin a Madrid el Rafel Rovira de la mà del rector de la Nou mossen Joan van a parlar amb el Cardenal de Tarragona l'il·lustríssim Cardenal Benjamín de Riba y Castro, una persona que també tenia mà al CRÉDITOS DE COLONIZACIÓN a Madrid i que podria ser l'últim cop mestre per accelerar l'entrega dels diners. En efecte després del viatge del Cardenal

amb el Rafel Rovira el crèdit es va concedir, la junta va respirar tranquil·la i el projecte es podria tirar endavant amb tota normalitat.

LA BÀSCULA

Un dels elements més imponents del nou sindicat era la bàscula, després de veure el mercat de constructors i preus es va decidir fer-li fer al fabricant barcelonès Bàscules Pibernat, el dia que el Josep Martí i el Rafel Rovira van a anar a Barcelona a tancar el tracte amb el fabricant de la bàscula van decidir tornar en tren per la via que els havia de deixar a Salomó però quan van ser a prop de Rubials el Rafel va decidir que podien saltar per no haver de baixar caminant des de Salomó, just quan s'acostaven a Rubials i estaven agafant valor per saltar van adonar-se que el tren començà a reduir la marxa, llavors el conductor del tren els va fer un gest, -ja sé que voleu baixar aquí-, els cridar el maquinista,

-sóc el Joaquim del Manou i us he conegut, que tingueu bona tornada!-. Així es com en Josep i en Rafel van poder baixar a prop de la Nou sense correr el risc de trencar-se una cama. El Joaquim del Manou havia treballat de pagès juntament amb el Josep Martí a les terres del Senyor Tonet, en Joaquim era un noi que també apreciava el vi de la Nou, com deia sovint, si no ens pugen vi de la Nou aquesta fals no tallarà ni pel davant ni pel darrera!.

El dia acordat en Josep Martí va anar a buscar la bàscula amb el Soler de la Secuita, un xofer que tenia un camió prou gros per transportar una peça que podia arribar a pesar més de 40.000 kgs, un cop arribats a Barcelona en Josep va anar a buscar l'encarregat de Bàscules Pibernat i parlar com s'havia de carregar i com s'havia de col·locar el

camió, l'encarregat li va dir que la bàscula no estaria preparada fins l'endemà, que no podien entrar amb el camió doncs estaven esperant uns clients del Pont d'Armentera. Amb el Soler posant-se les mans al cap en Josep Martí decidir anar a les oficines Pibernat per intentar arreglar la malentesa, just quan estava pujant les escales es va trobar amb un senyor que li va preguntar,

-On vas noi, en què et puc ajudar?-

-Hem vingut desde la Nou de Gaià a buscar una bàscula i m'han dit que no està preparada- li respongué en Josep.

-De la Nou de Gaià dius?-li respongué l'home que tenia al davant.

-A la Nou hi havia caçat amb el Quim de Cal Marquet!, no pateixis, diga-li al camioner que entri el camió, doneu-se manya a carregar que ja li direm als del Pont que vinguin demà-.

Així es com en Josep Martí va tornar a sortir-se'n d'un dels molts entrebancs en que es va trobar en la llarga fita de la construcció del nostre sindicat.

Una altre anècdota de la bàscula va ser la dificultat que van tenir per picar les dures pedres on s'havia d'assentar i que va fer que miressin de trobar els més durs pistolets per poder picar aquella roca tant dura, i els van trobar a la cantera d'Alforja,

-Tenim les escarpres per els pistolets amb l'acer del més fort que existeix-, va dir l'amo de la cantera, finalment van poder deixar les roques en el seu nivell ideal.

La bàscula es va col·locar dos dies abans de començar a veremar descarregant-la amb compte des de el camió, però de sobte unes de les vigues de la bàscula va relliscar i va caure just entre mig de tots els pagesos. Mils de quilos que haguessin pogut fer una desgràcia i que incomprensiblement no va aixafar a ningú.

Sindicat del vi de la Nou de Gaià

VEREMA

Per fi va arribar el dia de l'estrena, els pagesos portaven la verema al sindicat i els corrns feien la seva feina, el most es posava al cups i com que les tines de dalt encara no estaven construïdes es portava el vi que no hi cabia a les cases que encara tenien els seus cups, un cop van acabar les jornades de verema el vi va estar enllestit per a tots els pagesos que estaven molt feliços de poder gaudir del seu sindicat, un sindicat que amb l'esforç de tothom estava al mateix nivell que altres pobles de la contrada, un model de pagesia que juntament amb la cooperativa va resultar una bona font d'ingressos que els va ajudar amb el crèdit que haurien de tornar en els propers cinc anys.

PARTIONS

A cada pagès li tocava un hectòlitre de vi per cada 150 kgs de raïm; després es va aplicar també el grau doncs no era el mateix els mateixos quilos amb poc grau que amb molt. El vi de la Nou era cada dia més i més apreciat i a part del a Vespella, el Moliner de la Riera hi va haver el "Canutu" de Torredembarra

que havia arribat a pendre 13 barriques de 60 litres en un dia.

També convidat a provar-lo per part del Joan Lluís Dalmau "Cal de baix" va venir el químic del sindicat de Setmenat. Aquell enòleg va quedar molt sorprès per la qualitat i va estar un munt d'anys comprant vi de la Nou i a una pesseta més el litre que el que es feia pagar per les rodalies.

Així també el van anar comprant altres sindicats com el de Cervelló.

DECADÈNCIA

A partir de l'any 2000 la dificultat per trobar professionals adequats per fer bon vi i l'aparició de sindicats de vi més grans i mes automatitzats van fer desaparèixer l'elaboració pròpia per part dels pagesos de la Nou de Gaià, els dies de verema el raïm es posa en grans contenidors que son transportats a grans empreses d'elaboració, els petits sindicats són absorbits pels grans productors que tornen la producció de vi en forma de garrafes o ampelles més o menys elaborades.

Encara que no es pot frenar el progrés no podem deixar de pensar en els nostres pagesos que un dia van tenir la il·lusió de tenir un sindicat propi, un sindicat on poder fer el seu propi vi i sentir-se orgullosos de fer un producte tan nostre i tan arrelat a la nostra terra, que una vegada van creure en el que feien i van lluitar de debò, homes com el Josep Martí i el Rafel Rovira, homes que van aconseguir el seu somni per molt dur que fos el camí.

FUSTERIA I EBENISTERIA

MONTRAGULL

Tel i fax: 977 65 55 40 Mòbil: 659 14 61 12
C/ Cases Noves, 54 43763 la Nou de Gaià

Fabricació pròpia en fusta massissa

Ball Parlat de Santa Maria Magdalena

per Jordi Bertran

La plaça 2.0

El mil·lenari nouenc

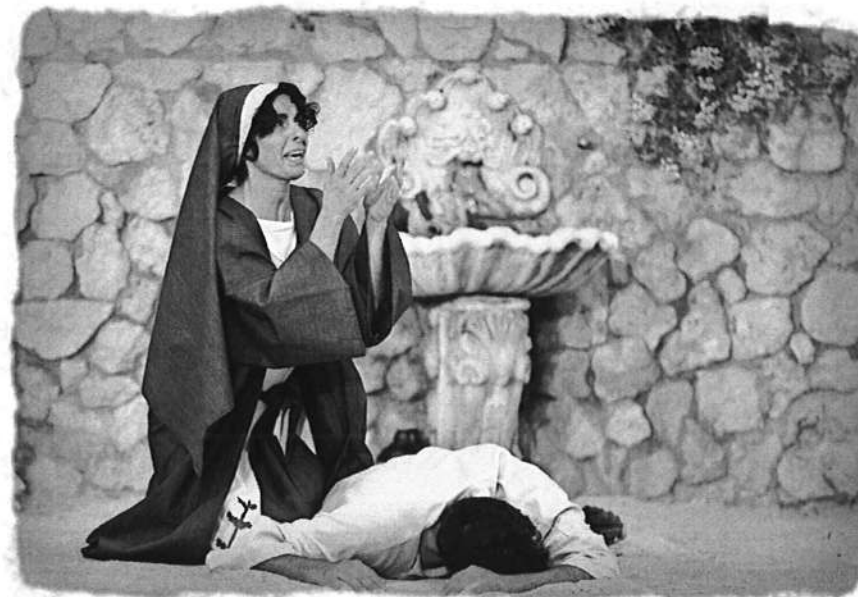
Durant el 2011 el poble de la Nou de Gaià celebra la primera referència de la seva existència recollida en un document, ara fa mil anys, quan era un baluard de defensa de la xarxa de castells del riu Gaià, la ratlla fronterera entre les terres cristianes i les mores. A diferència de moltes de les establertes en el curs d'aquest riu, que la tradició explica que va fer néixer Sant Magí, aquesta fortificació de la Nou va sobreviure als avatars de la història. La característica de trobar-se al mig d'un nucli habitat i sobretot l'avidesa de prestigi social de les famílies nobiliàries des del segle XVII, féu que, mentre

altres castells eren abandonats, a la Nou es bastia, damunt els fonaments i els murs antics, un edifici renovat, residencial i adequat progressivament als temps futurs.

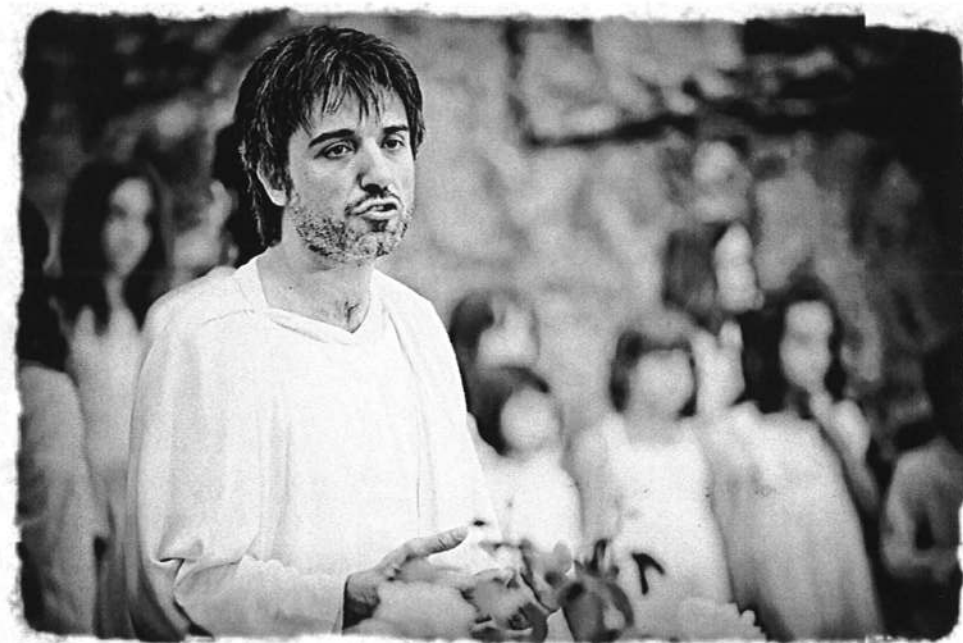
Els propers dies 23 i 24 de juliol a dos quarts de nou del vespre i a la plaça del Centenari, les nouenques i els nouencs celebren el mil·lenari amb la recuperació del ball parlat de Santa Maria Magdalena, la patrona del poble. Aquesta representació de teatre de carrer es va escenificar per darrera vegada el 21 i 22 de juliol del 1940. Setanta-un anys després arriba per commemorar l'efemèride mil·lenària. Alguns testimonis vius que van participar en l'última representació han contribuït a la tasca de mantenir

Ball Parlat de Santa Maria Magdalena

aquest llegat i transmetre'l a les generacions futures. En aquest sentit, el text del ball ha estat aportat per qui, amorosament, l'havia conservat, la senyora Josepa Casas, esposa de Francesc Andreu, el darrer director de la representació.

Si el passat febrer, amb motiu de les Festes Decennals, era la ciutat de Valls la que retrobava un ball parlat, el de la Candela, ara és el torn de la Nou. Valls ho féu a l'església de Sant Joan; la Nou en la plaça pública. Valls a l'hivern; la Nou a l'estiu. Dos processos paral·lels que comparteixen la participació comunitària en la gestació. Aquest treball de recreació del

patrimoni immaterial que diferents entitats i col·lectius duen a terme a les nostres comarques, té encara més mèrit si tenim en compte el cicle econòmic en què vivim.

Avui he anat a la plaça i he comprat a bon preu una síndria ben grossa, verda per fora, vermella per dins. Al País Valencià l'anomenen meló d'Alger o meló de moro. Tant l'etimologia del

mot català com la precisió de les denominacions valencianes ens remeten als que durant una part de la història van ser a l'altra banda de la frontera sud del nostre país, la del Gaià.

Jordi Bertran, gestor cultural

Ball Parlat de Santa Maria Magdalena

per Marc Chornet

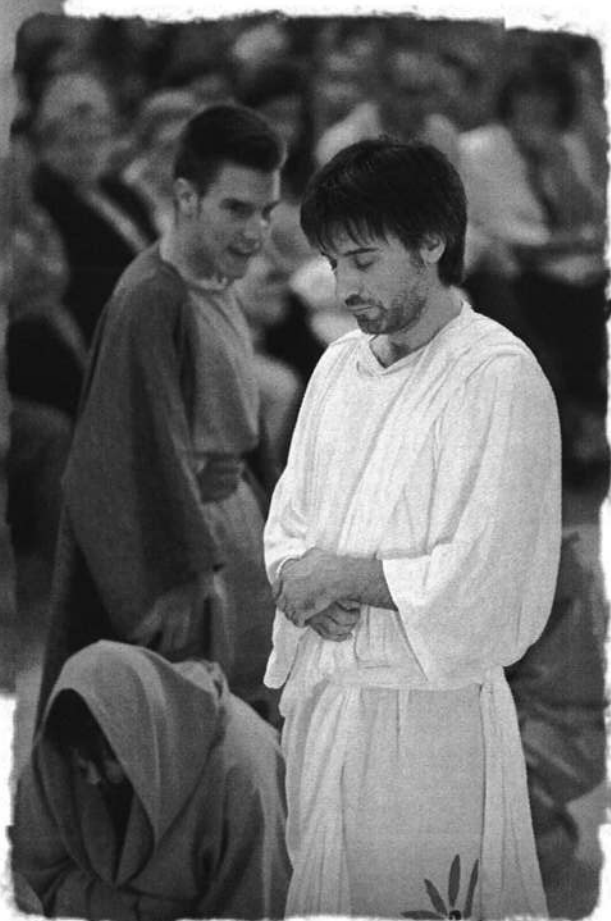
Sobre la recuperació del Ball de Santa Maria Magdalena de la Nou de Gaià

Per la tardor farà 2 anys que la Josepa Figueras em va parlar per primera vegada del text del Ball Parlat. Es tractava d'una transcripció feta a mà d'una representació que s'havia realitzat l'any 1940 en plena

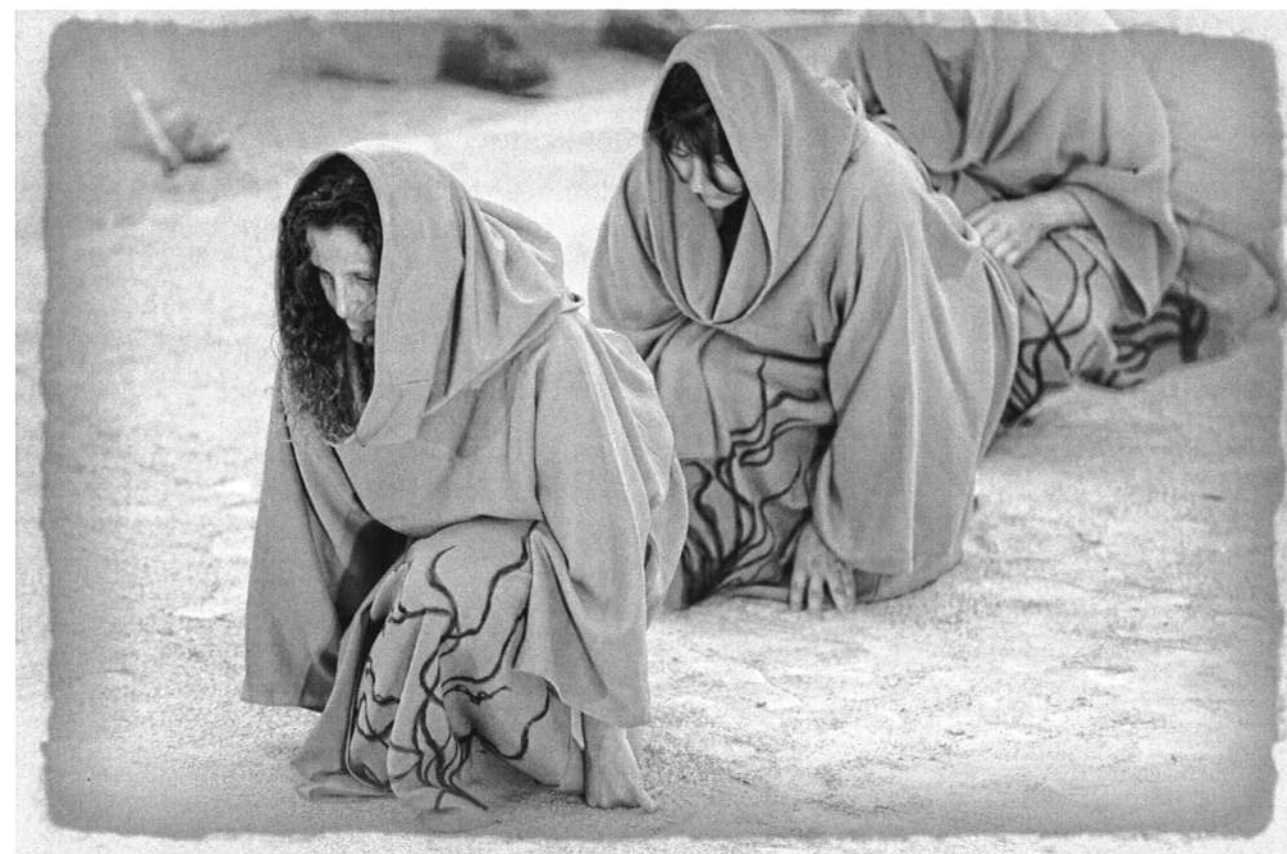
postguerra. Durant el procés de recuperació vam poder conversar amb participants o públic d'aquella funció (la única de què tenim constància que es dugués a terme durant el segle XX). Ens aportaren records, sensacions i la constatació d'una estima especial cap al projecte de fer reviure el Ball.

Lavors el Ball es representà com si d'una "obra de teatre" es tractés, és a dir, damunt d'un "escenari a la italiana" (en un empostissat elevat, amb el públic al davant, telons de roba, decorats...). L'acció dramàtica estava acompanyada amb

banda de música, una de les poques formacions instrumentals que es devia

Ball Parlat de Santa Maria Magdalena

trobar amb certa facilitat durant aquella època. La intuïció d'aquells que en participaren feu sentir la necessitat de deixar constància escrita d'aquell treball. Es tractà d'un més que minuciós exercici de documentació, fet pel mestre Francesc Andreu, de tot el que succeí (música, vestuari, elenc, ubicació...) que ens ha permès tenir un valuós punt de partida en la recent tasca de recuperació, gràcies a la donació del text que en feu la seva dona, la Sra. Josepa Casas.

La voluntat de dignificar la representació de l'any 40 i la manca de referents al respecte (durant el franquisme la immensa majoria de balls parlats que havien sobreviscut des del XIX fins a la Segona República foren prohibits) provocà que s'adoptessin formes de teatre clàssic com a patrons per a la posada en escena. Així mateix

Ball Parlat de Santa Maria Magdalena

quedà indicat en el manuscrit, obviant o desestimant la f o r m e s d'escenificació populars contingudes en el text.

Començant ja la tasca d'investigació, vàrem poder localitzar algunes referències contingudes en el Costumari Català de Joan Amades on es menciona una representació popular de caire religiós que s'havia realitzat antigament

en algunes poblacions del Baix Gaià en motiu de les festes patronals. S'hi descriuen alguns dels personatges, les peripècies de la Samaritana prop del pou i de Magdalena amb sons germans. També hi apareixen les partitures de les dues melodies que acompanyarien la paraula: la tonada del ball i el cor d'angelets. Fou una gran satisfacció per a nosaltres comprovar que algunes dones de la Nou reconeixien les notes que havíem localitzat. Fins i tot, tornant a sentir la música, foren capaces de recordar alguns dels passos dansats que van incloure l'any 40 i en els quals ens vam voler inspirar per a fer-ne la reconstrucció.

Els orígens de l'esmentada representació, suposats a finals de segle XIX, com la majoria dels Balls Parlats, ens donaren les pistes de la nova escenificació en motiu del mil·lenari de la Nou. Ens basàriem en l'intent de retornar a la representació la naturalesa popular amb què fou concebuda. És a dir, ubicariem la representació al carrer, on el propi

Ball Parlat de Santa Maria Magdalena

poble seria el decorat idoni; amb públic a banda i banda, de manera que s'accentués el caràcter ritual del Ball; i deixariem que la plaça pública i oberta donés sentit a les paraules proclamades pels actuant, escrites amb un llenguatge arcaïtzant, a la vegada que bellíssim.

Amb aquestes premisses ens vam posar a treballar en una mena de travessia pel desert que ha durat vora dos anys. Durant tot aquest temps no ha mancat ni el suport de la població que s'ha abocat al projecte ni l'energia del grup de persones que han estat fidels, compromeses i disposades a formar part de l'elenc que recuperés el Ball de Santa Maria Magdalena de la Nou de Gaià. També és de rebut mencionar la tasca de l'associació de dones a l'hora

de confeccionar el preciós vestuari que ens va dissenyar l'Estanis Aboal.

La tasca d'acompanyar tot aquest procés de ben a prop ha estat la que m'ha tocat a mi. Dic acompanyar perquè és just això el que he fet: acompanyar tothom que ha volgut fer el camí per tal de fer possible aquesta recuperació d'un patrimoni immaterial que ara ja torna a ser del poble de la Nou. I és important que això quedi clar: el Ball Parlat és un bé intangible, però no per això menys valuós, ans al contrari.

Catalunya és un país al qual li pertanyen poques coses. De per si som un país petit, i les poques coses que hem tingut, o que tenim, sovint ens les han pres. La nostra identitat no és basa en les propietats ni en els interessos. La

Ball Parlat de Santa Maria Magdalena

nostra identitat es basa en la voluntat, que s'expressa en grans patrimonis immaterials com la llengua o les infinites petites expressions populars i contemporànies (com l'alta gastronomia, per exemple) que van conformant el mapa d'allò que som. Que no som pel simple fet de ser, som perquè ho volem.

Ara, la Nou ha volgut ser i s'ha tornat a fer seus alguns dels elements que conformen la seva identitat com a poble. Sinó és així, difícilment s'entenen la bellesa i l'emoció contingudes tant pels actants com per l'audiència en les dues representacions que es dugueren a terme per festa major.

Difícilment s'entenen algunes llàgrimes que van aparèixer entre els ulls del públic. I és que ara La Nou ja és una mica més que abans i, així, també aquest país és una mica més que no era. Les representacions del Ball van acabar amb tots els actants aixecant el braç cap al cel mentre el cor d'àngels cantava. És un gest que proclama la voluntat de transcendència obertament.

Transcendència espiritual si es vol, però sobretot transcendència en la consciència que som dipositaris d'una tradició que hem aconseguit fer revivre i que ara ens pertoca ser-ne dignes i responsables procuradors.

MARC CHORNET ARTELLS
Agost de 2011

 construccions
Pallarès
La nostra experiència al seu servei
tel·l. oficina: 977600209
tel·l. mòbil: 627672344
email: dpallarès@conspallarès.com

Ball Parlat de Santa Maria Magdalena

Van participar en la recuperació del Ball:

Marc Chornet Artells - director d'escena

Estanis Aboal - disseny de vestuari

Laura Sanz Osta - ajudant disseny de vestuari

Neus Pàmies - veu i direcció del cor d'àngels

Neus Roig - veu

Vicente David Martín - arranjaments vocals

Associació de Dones de La Nou - confecció vestuari

Producció de l'Ajuntament de la Nou de Gaià, Departament de Cultura Popular i Tradicional de la Generalitat de Catalunya a través del programa Taller per la Festa gestionat per FUSIC amb el suport del programa Tu Ajudes de la Fundació Caixa Tarragona / Catalunya Caixa.

Repartiment:

- Nens del poble de la Nou - cor d'àngels
- Abel Martí Gallofré - Jesús
- Jordi Cañellas Martí - Judes
- Teresa Figueras Briones - Samaritana i predicadora
- Gerard López Virgili - Simó Leprós i Llätzer
- Josepa Figueras Briones - Marta
- Laura Balaguer Feixas - Magdalena
- Maria Cañellas Martí - criada
- Josepa Martí Virgili - criada
- Anna Martí Baigueret - criada
- Judith López Virgili - criada
- Montse Sastre Escudero - Llucifer
- Maria Sánchez Manrique - Satanàs

Voluntariat

"No sabríem dir qui ajuda més a qui"

Prop de 3.000 empleats i jubilats de "la Caixa" participen en el nostre programa de voluntariat i ajuden a desenvolupar iniciatives de caràcter social, mediambiental i educatiu.

Amb la col·laboració de tothom, estem construint una societat més solidària.

 Obra Social
Fundació "la Caixa"

www.lacaixa.es/ObraSocial 902 22 30 40

Història

TORNAR A CAURE, TORNAR A COMENÇAR. L'IMPOSICIÓ DE LA NOVA PLANTA. S. XVIII

Finalitzàvem l'article anterior amb l'últim apunt del Llibre del Consell de juny del 1709, al bell mig de la guerra de Successió. Tot i que la balança del conflicte aleshores encara no estava decantada clarament a favor de cap bàndol, diversos factors ja perfilaven una victòria felipista.

La resolució en els nostres indrets es faria esperar, però, fins a mitjans del any 1713, quan es feu efectiva l'ocupació borbònica definitiva. Aquest lapse de temps, bé sia per les adversitats climatològiques, o pels danys derivats de la guerra, fou un període ple de dificultats i incerteses per a molta gent.

Els freds extrems de 1709, provocaren que es perdessin les collites i no es pogués sembrar. Segons descriu el cronista coetani F. Castellví (Narraciones Históricas), el general anglès de les tropes aliades Stanhope - Veure LNG n.15, p.22-, per pal·liar aquests efectes va manar que lliuressin blat i civada de l'exèrcit als pobles de la franja costera prop de Tarragona, amb el pacte que ho haurien de rescabalar a la collita. El repartiment s'havia de fer des de Torredembarra. Sembla ser que el talant corrupte d'alguns comissaris de les provisions, que no podien deixar passar l'ocasió d'aprofitar el botí, els va portar a barrejar sense gaires escrúpols una gran quantitat de grans defectuosos en lloc dels bons, i d'aquesta manera van ser inútils per a l'alimentació i la sembra. Malgrat la gran irritació que provocà en el general Stanhope, la inestabilitat del

per Lluís Virgili

moment va fer que l'engany quedés quasi impune.

A mitjans de juliol de 1713, mentre els diputats del General proclamaven la defensa de "las llibertats, privilegis y prerrogatives dels cathalans, que nostres antecessors a costa de la sanch gloriosa alcansaven y nosaltres devem així mateix mantenir", el Marqués de

Lede materialitzava l'ocupació felipista al Camp de Tarragona.

Als pobles, el desig majoritari era que acabés aquella guerra, i les notícies que els hi arribaven -sens dubte intencionades-, eren que els borbònics els hi respectarien els seus béns i privilegis. Això, juntament amb el desconeixement que tenien dels pactes a què havien arribat els estats en litigi, i l'exhauriment de forces provocades per la guerra, va anar precipitant la submissió dels pobles a mesura que s'apropaven les tropes felipistes.

Un altre flagell que atemoriria a la població eren els paisans armats dels dos bàndols, que feia que la sortida dels pobles, encara que sigués per anar al camp a treballar, fos un exercici

Història

arriscat si no es prenen precaucions. Els informes militars borbònics parlen de la pobresa durant aquests anys al Camp de Tarragona: "La miseria es extrema, por las tropas del enemigo o las nuestras y sobretodo por la política de voluntarios y miqueletes", i també "Cada día crece más el número de ladrones y salteadores de caminos".

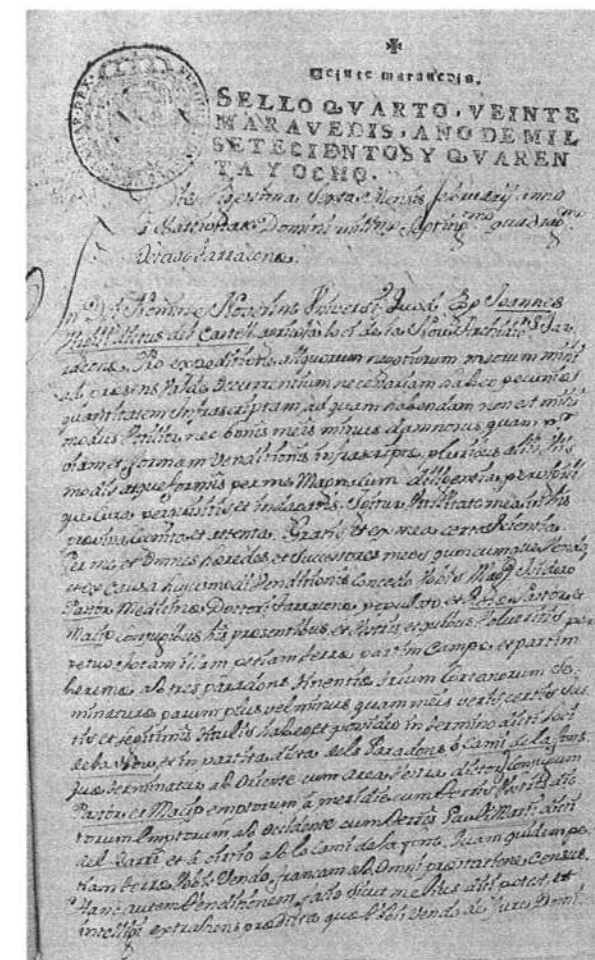
Abans de caure en mans felipistes, però, hi hagué una darrera cuetada bèl·lica al Baix Gaià. Immediatament després de l'ocupació borbònica de Tarragona el 14 de juliol, tingué lloc l'anomenada batalla de Torredembarra: un destacament austriacista comandat per el general Nebot, sortí de Barcelona per ajudar en la defensa de Tarragona, sojornà al Catllar, i el dia 16 es dirigí cap a Altafulla. A les envistes de Torredembarra fou interceptat per l'exèrcit borbònic que ja havia pres Tarragona. La superioritat de les tropes felipistes esclafà la resistència dels austriacistes, deixant un balanç d'entre 70 i 80 morts i més de 400 presoners.

La derrota definitiva austriacista en terres catalanes encara es faria esperar 14 mesos més, amb la caiguda de Barcelona i Cardona.

LA NOVA PLANTA

La victòria borbònica es traduí en la imposició d'un nou ordre basat en l'unitarisme i la militarització. La política repressiva afectà a totes les classes socials i a tots els àmbits: s'ocupà militarment el territori català amb uns 25.000 soldats permanents; es prohibiren tot tipus d'armes -un simple ganivet de cuina era prohibit-; confiscació de béns i rendes dels austriacistes i de les institucions polítiques; clausura de les universitats existents i creació de la de Cervera; destrucció de símbols del país; anul·lació del dret públic català; abolició de la moneda pròpia; marginació de la

llengua catalana introduint el castellà: "dar instrucciones y providencias muy templadas y disimuladas, de manera que se consiga el efecto sin que se note el cuidado". Així mateix, s'aplicà un nou impost, el Reial Cadastre, que multiplicava per 7/3 la pressió fiscal, que els mateixos responsables veien abusiu. No menys important, es el

primer gran exili polític d'un bon nombre de població qualificada que provoca el resultat de la guerra.

Per reprimir les darreres guspies de la guerrilla catalana - Carrasclet, Barnich, etc.- es donà força a una institució embrionària: les esquadres del batlle de Valls, o Mossos d'Esquadra, en mans del batlle felipista de Valls, Pere Anton de Veciana, que amb el temps esdevindria una força que s'estengué per tot Catalunya. Al

Història

mateix temps es suprimien els antics somatents, encara que s'utilitzarien puntualment de forma esporàdica.

Amb l'escapçament d'un sistema de govern pactista, Felip V obtenia el poder absolut, i ja lliure d'entrebanes constitucionals, organitzà un organigrama polític jerarquitzat per fer-ho efectiu: El Capità General quedava com la màxima autoritat política i militar de Catalunya, i la Reial Audiència com a Tribunal Superior, era la màxima autoritat judicial.

El govern polític del territori s'organitzà en corregiments, sota el control del Corregidor designat directament des del Consejo de Castilla. La Nou, poble depenent de la Vegueria de Vilafranca, amb la nova reorganització, passà al corregiment de Vilafranca (1717), que mantingué bàsicament l'estructura de l'antiga Vegueria, però amb unes modificacions substancials en la ubicació d'alguns pobles veïns de forta vinculació amb La Nou. Així, el 1719 es feu efectiu el pas al corregiment de Tarragona dels pobles de la franja costera (Vilanova, Cubelles, Cunit, Calafell, Creixell, Clarà, Torredembarra, Altafulla, Ferran i Tamarit) per un simple motiu econòmic, degut a l'escàs nombre de llocs reials que posseïa el corregiment de Tarragona, a càrrec dels qual anava el sou del corregidor. Posteriorment, el 1769, s'hi incorporaren La Riera i Virgili.

Als municipis es prohibí el sistema de Consells propis i d'insaculació: "quedan extintos y abolidos todos aquellos congresos, juntas, concejos... que en numeroso concurso solian congregarse al toque de campana", i "que en villa, lugar ni pueblo alguno, asi de jurisdicción Regia como Baronial, no se congreguen más dichas juntas o concejos". Els nomenaments i la

terminologia s'atenien a la "observancia, práctica y estilo de las leyes de Castilla". Les universitats o comuns passaren a ajuntaments i municipis, els batlles, en rigor a alcaldes, que fou la denominació que finalment s'imposà, els jurats a regidors i la Reial Audiència es reservava el nomenament directe de totes les autoritats municipals. L'antiga connexió que representava l'elecció per mans dels diferents estaments socials quedava truncada. En definitiva, el govern municipal deixà formalment d'emanar del poble. Deixava de ser Universitat i esdevenia un òrgan de representació de l'Estat al poble.

En els pobles de jurisdicció baronial com La Nou, pràcticament quedaren intactes els privilegis senyorials. El batlle, si bé podia nomenar-lo el senyor, tot i això calia sotmetre la llista de candidats a la Reial Audiència.

Segons documentació de la Reial Audiència, extrets de l'arxiu de la Corona d'Aragó, veiem el nomenament de batlles i regidors dels primers anys d'implantació borbònica, que segueix el següent format:

"Lugar de La Nou

El lugar de La Nou es de la Marquesa de Tamarit, consta la elección del Bayle que ha hecho a favor de Joseph Dalmau que se considera habil y capaz. El pueblo hacia los jurados a suertes. Tiene 16 casas y ha de tener dos regidores.

Bayle, Joseph Dalmau

En escrito de consulta de 12 de mayo de 1718 y Decreto de S.R. de 16 del mismo queda aprobado, y en 11 de junio del mismo se dio certificado."

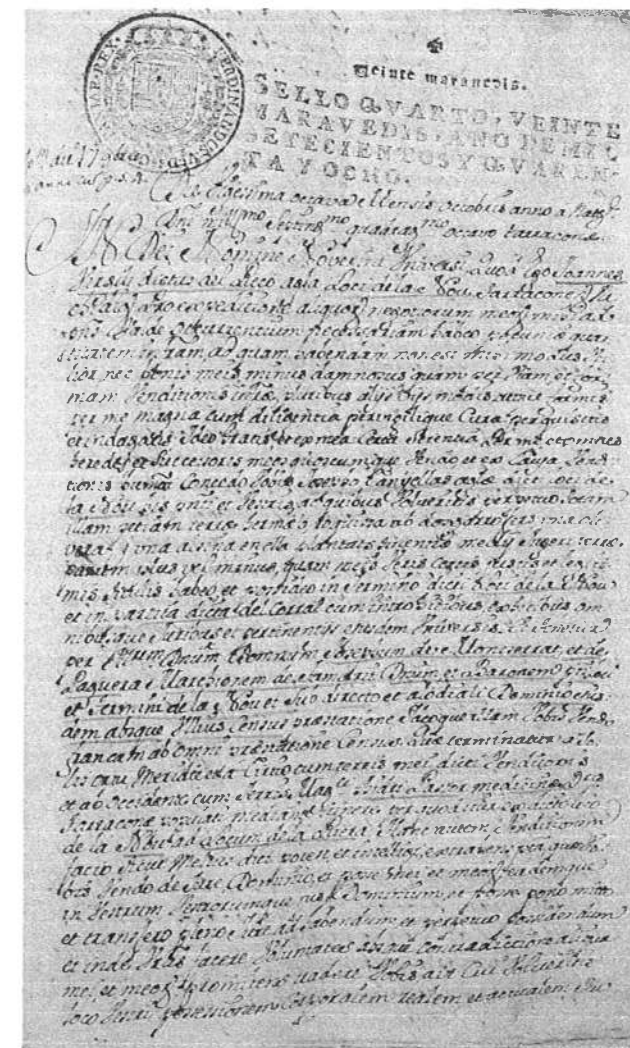
Com a anotacions de l'anterior document, cal constatar el nombre de cases habitades -16-, que es correspondria amb les dades del cens de Patiño, que dona 22 famílies a La Nou, si tenim en compte que en alguna casa hi vivia més d'una família. També corrobora la insaculació com a forma

Història

d'elecció de jurats en l'antic sistema "a suertes".

• ANY	BATLLE	REGIDORS (1r i 2n)
• 1718/19	Josep Dalmau	Isidro Rovira / Josep Fortuny
• 1720/21	Josep Dalmau	Jaume Andreu / Rafael Padró
• 1721/22	Rafael Dalmau	
• 1722/23		Joseph Dalmau menor / Rafael Vidal
• 1723/24	Rafael Dalmau	Isidro Rovira / Pau Martí del carrer de dellà
• 1724/25	Josep Dalmau	Joan Virgili / Josep Fortuny
• 1725/26		Jaume Andreu / Rafael Virgili
• 1726/27		Rafael Dalmau / Pau Martí de la calle de arriba
• 1727/28		Isidro Rovira labrador / Andrés Fortuny jornalero
• 1728/29		Rafael Vidal / Rafael Padró
• 1729/30		Joan Virgili del Castell / Rafael Virgili
• 1730/31	Josep Dalmau	Rafael Dalmau / Josep Fortuny
• 1731/32		Isidro Rovira / Pablo Martí de la calle de Dellà
• 1732/33		Rafael Vidal / Joan Virgili
• 1733/34		Andrés Dalmau / Juan Virgili
• 1734/35	Rafael Padró	Isidro Rovira / Rafael Virgili
• 1735/36	Andres Dalmau	Joseph Dalmau / Rafael Vidal
• 1736/37	Rafael Padró	Joan Virgili del Recó / Pablo Martí de la c. Dellà
• 1737/38		Andres Dalmau mayor / Rafael Virgili menor
• 1738/39	Josep Dalmau	Isidro Rovira / Josep Fortuny menor
• 1739/40	Andreu Dalmau	Isidre Rovira menor / Joan Virgili de la Roca

De les dades anteriors, observem que el càrrec de batlle està monopolitzat per la nissaga Dalmau (Josep, Rafael i

Andreu), excepte per un breu període en què ho fou Rafael Padró.

En quant a regidors, també hi ha una certa repetició en les famílies que ostenten aquest càrrec. Així, trobem que es succeeixen pares i fills en les famílies Rovira, Fortuny, Dalmau o Virgili.

Un altre tret a destacar és la barreja de català i castellà en els noms de les persones escrites per els funcionaris de l'Audiència. Això ens permet, per exemple, localitzar una denominació que surt alguna vegada en els documents, com és la de "Pau Martí del carrer de dellà" - o del barri-, que el funcionari ho transcriu com "de la calle de arriba", és a dir, el que coneixem com a carrer de Dalt - actualment carrer del Castell.

Història

ALGUNS DOCUMENTS NOTARIALS

Per cloure, estudiem uns documents notarials pertanyents a la primera meitat del s.XVIII, que a banda del seu testimoni històric, ens ajuden en la comprensió de determinats esdeveniments humans i materials de la història de La Nou.

En primer lloc, un extracte d'un plet civil de la Reial Audiència -Arxiu Corona d'Aragó-, interposat per els Marquesos de Tamarit arran del pagament d'uns censos:

"Abril 1734. Joan Martí, dit del carrer de Dellà i Pau Martí i Soler, pare i fill, llauradors de La Nou, propietaris d'una casa amb un hort davant, situada al carrer dit antigament d'en Romeu [?], posseeixen una finca de terra campa amb una part d'oliveres, garrofers i vinya, i altre part erma, de vint jornals al terme de La Nou i la partida dita "lo Campot".

Que en capitols matrimonials firmats entre Pau Martí i Margarida Blanc, a l'escribania de la parroquia del Catllar el 24 de març de 1722 diu:

Que el dit Joan Martí l'hi pertanyen les dites cases per donació feta per Josep Martí, llauradó de La Nou, hi germà seu, per el capitols matrimonials entre Joan Martí i Elisabeth Soler, fetes a l'escribania de la parroquia de Bonastre el 3 de novembre de 1692.

Que ha pagat 38 lliures i 10 sous, per donacions i successions, per el terç degut als Marquesos de Tamarit - Amb dos rebuts de 22 lliures, i l'altre de 16 lliures, 10 sous, de 1699-, sent testimonis en la confesió del capbreu feta davant del notari Tomàs Riber de Tarragona al 1688, Francesc Espina, pescador d'Altafulla, i Joseph Boronat, llauradó de la Riera."

Nota: El fet de que els capitols matrimonials entre Pau Martí i Margarida Blanc, i entre Joan Martí i Elisabeth Soler, es realitzessin a les escrivanies de les parròquies del Catllar i Bonastre respectivament, podria indicar l'origen de les dues dones.

I tot seguit, l'extracte de diverses escriptures - encara escrites en llatí i registrades a la notaria tarragonina de Marià Martí i Redolat, l'any 1748, conservats a l'arxiu Històric de Tarragona:

a) Capítols matrimonials. Dot que fa Joan Virgili del Racó, representat per Joan Dalmau, a Salvador Figarola de Creixell i Antònia Virgili, cunyat i germana. Es tracta d'una finca valorada en 40 lliures [moneda de Barcelona] a la partida de La Nou dita del Clot i dels Coste[r]s, de terra campa i oliveres. Per part del matrimoni firmen com a testimonis, per no saber escriure, Josep Guinovart de Creixell, i Francesc Rovira de Creixell.

b) Venda. Joan Virgili del Racó, ven a Isidre Pastor, metge, doctor de Tarragona i Rosa Pastor i Macip, una finca de la partida dita dels Paradons o camí de la Font, que llanda amb terres de Pau Martí, dit del barri, per 14 lliures, moneda de Barcelona.

c) Venda. Joan Virgili del Recó ven a Joseph Canyelles de La Nou, per 20 lliures, la finca situada a la partida dita del Corral, lldant amb Isidre Pastor, metge de Tarragona, i amb el terme de La Riera.

Venda. Joan Virgili del Recó, ven a Joan Dalmau de La Nou, per 40 lliures, el corral per posar bestiar, amb totes les pertinències, al terme de La Nou lldant amb la partida que va del camí de La Nou a Altafulla, i a occident, la carrerada que va de La Nou als horts.

Ruta literària

per David Pallarès

Un maridatge entre literatura i el bonic entorn de la Nou

El passat juliol de 2011 hi va haver una interessant proposta cultural en el nostre poble. Es tractava d'un passeig recurrent el camins i paratges de l'entorn del nostre poble tot llegint poemes i relats relacionats amb la Nou, escrits molts d'ells per articulistes de la nostra revista. Una interessant ruta que esperem que es repeteixi aviat.

m. rey
CONSTRUCCIONS
I REFORMES

MÒBIL 680 745 810

AV. CATALUNYA, 7
43763 LA NOU DE GAIÀ
cons.manuelrey@hotmail.es

algua i llum
Josep Virgili

tel. 977655608 / 609549906

Ruta literària

per Fina Anglès Soronellas

Ancestral i actual

No em fa res escriure, una vegada més, que l'exercici de mirar-nos les coses conegudes des d'un punt de vista nou, és, al meu entendre, una de les bones maneres de millorar i de fer progressar el món.

Si el concepte ancestral de patrimoni, avui, a la nostra cultura, passa per hores baixes puix que les noves generacions ni esperen patrimoni, ni senten la necessitat d'esmerçar la vida en acumular-ne, ni, molt menys, en consolidar-ne, sí que és veritat que des del punt de vista col·lectiu n'ha aparegut una nova variant a la qual intel·lectuals, administracions, societat civil... dediquem molts esforços: el patrimoni intangible.

I si ho escric és per poder-me referir, atorgant-li el valor que té d'actualitat, a la ruta literària que, junt amb moltes altres activitats, s'ha organitzat al voltant del poble de La Nou de Gaià en celebrar-se, aquest 2011, el seu mil·lenari.

Una xifra, en aquest cas 1.000 anys, estem acostumats a associar-la al concepte de valor, però no passa el mateix quan parlem de textos literaris que glossen, per posar alguns exemples, camins, marges, arbres, conreus, ponts o rieres i que intel·lectualitzen un paisatge.

I justament aquest és un dels valors que pels camins del concepte de patrimoni intangible vinculat a la literatura podem sumar als nostres paisatges. L'entorn natural que hem vist des de sempre, coneixem per les collites, vinculem a les feines agrícoles o a espais de lleure esportiu, emprem com a camí de pas, o, simplement, veiem com a fons d'escena de la nostra vida quotidiana passa a tenir transcendència pel fet que l'art de la

literatura, de la pintura, de la fotografia... l'ha fixat atorgant-li noves lectures, noves mirades... en definitiva l'ha posat en valor des de perspectives inèdites.

El poble de la Nou de Gaià té 1.000 anys d'història i el fet que enguany, 2011, sumi a la seva personalitat una ruta literària ens prova la seva vitalitat i la seva actualitat.

Ara i aquí, podria haver dedicat aquestes paraules a recordar la ruta agradable, atractiva i enriquidora del passat vint-i-nou de maig, però m'ha semblat més fructífer parlar de futur, insistir en la posada en valor dels paisatges literaris i agrair-la i mostrar reconeixement a aquells que n'han plantat la llavor: Anna Gispert i Josep Santesmases en el marc de les iniciatives endegades per la Comissió nouenca del Mil·lenari.

Una nova ruta literària sobre paisatges tarragonins ve a engrandir el patrimoni intangible que els nostres pobles ofereixen al món. Estem, doncs, d'enhorabona!

Balcó del Gaià

per Josep Santesmases

Hi ha pobles, o part d'ells, que són esplèndids balcons damunt del territori que els envolta. Necessiten sobretot sobresortir en altura.

Les cases per tenir l'admiració deguda cal que tinguin balcons incorporats a la façana. L'ordre, l'equilibri, la proporció, l'estètica, acompanyen molt sovint les cases on el balcó senyoreja la façana. Les finestres són obertures lluminoses que permeten treure el cap mirant amunt i avall i poca cosa més. El balcó és l'espai on hom pot, sense sortir de l'àmbit de vida personal o familiar, contemplar el carrer, abocar-s'hi i sense trepitjar-lo ser-hi present, jugant dos partits al mateix temps. Allò que és extern s'incorpora als espais més íntims i la capsa tancada esdevé una porta oberta al món proper. El balcó és la mirada encuriosida de la casa.

Els balcons més agraïts són els dels carrers amples, els que permeten estirar la vista amunt i avall mirant la concurrència que passa. És clar que ara a ciutats i també a pobles la concurrència és sobretot el trànsit monòton i sorollós. Poc presta sortir-hi, ni obrir-los. Ni a l'estiu per alleugerir la xafogor amb la circulació de l'aire. Les frescors estiuenques s'aconsegueixen ara mitjançant aparells que inventen la fredor al nostre gust, a condició de tenir la casa tancada i barrada. Potser els balcons més meravellosos són els dels carrers de mitja galta abocats a l'espai no urbà, els que permeten, com a bons notaris, certificar amb l'observació el pas del temps, a través de la lentitud transformadora dels paisatges.

Hi ha pobles, o part d'ells, que són esplèndids balcons damunt del territori que els envolta. Necessiten sobretot sobresortir en altura. L'aprofitament històric de l'orografia arrugada de les nostres terres per a l'assentament humà, en la cerca de protecció i domini, ha determinat que algunes poblacions

esdevinguin autèntiques balconades. Com si algunes protuberàncies de la terra haguessin estat creades per a l'ocupació humana, que en alguns llocs comença a ser antiga. És el cas de la Nou de Gaià, que enguany commemora el mil·lenari de l'existència documentada. La part més antiga de la Nou està ubicada en una mena de península alçada sobre una petita mar de conreus. Mirat del sud estant hom pot veure una pinya de cases centrades pel castell i l'església, que sobresurten damunt de la terra, i una cua d'estel allargassada vers llevant amb les cases blanques o de pal·lidesa acusada que s'han anat construint seguint la carretera de Salomó. Sembla que totes obrin els ulls vers el sud-est cercant la bonança de la marina propera. La part vella del poble té dos miradors esplèndids, el primer cap al sud mirant vers la mar, el veïnatge de la Riera de Gaià i cap a totes les modernitats que els humans hi han fet passar representades sobretot pels ponts de les vies del tren. L'antiga i obsoleta, amb el pont de deu ulls de la Riera, i la nova amb el de les quatre pilastres que sostenen la rapidesa del TAV. Les cases que miren al nord espiaven per ulls de finestra petita, per no rebre l'ombra de l'aire més fredolici.

El mirador vers les Fontanilles, vers Vespella, és una altra cosa, és el recolliment i la serenor de la terra conreada delicadament com si fos el jaç del niu on jau la Nou. Un mosaic de conreus on gairebé trobarem de tot, la vinya, petites porcions d'horta, les lluent oliveres, avellaners, algun ametller, alguns tarongers i uns magnífics exemplars de garrofers de soques trenades pel temps, que denoten que el fred, per la Nou, mai ha estat ni llarg, ni rabiós. A la Nou de Gaià encara es poden obrir de bat a bat els balcons per estendre la mirada entretinguda damunt la terra.

Poema

per Carles Roca

Aquesta setmana vaig poder parlar una estona amb un poeta de 87 anys de nom Isidre, la seva claredat d'enteniment i fluïdesa de paraula, em va fer interessar per la seva poesia. L'Isidre, no em va voler donar el seu cognom, ja que segons ell les seves poesies, eren fetes per més d'una persona, fet que ja denota la seva bonhomia.

EL PAGÈS

*El pagès es, ... mal vinatge
l'home més aspre i cru,
no l'alaba cap llenguatge
ni amb ell, és fixa ningú.*

*Es com una cosa rara.
mai ningú no l'ha comprès
les arrugues de la cara,
ja prou diuen, que es pagès*

*Es pagès..... mala negada!
arri, avall, al terròs!
amb l'aixada ben lloçada....
d'eixir el sol, fins a ésser fosc.*

*Si. Ell es home de la terra,
de regadiu i de secà.
El treball a n'el pit se l'hi aferra,
i es el seu viure i el seu fossar.*

*Però el pagès sap moltes coses.
Sap de l'alba i de la nit,
sap del cant de les aloses
i de l'arbre que ha florit.*

*Sap de llamps i tramuntana.
De pedregades i de neu.
Sap fer la farina casolana,
i llescar el pa, que es ben seu.*

*Ell sap de l'herba dolenta
i sap de l'espiga d'or.
Sap també de la flaire de menta
i de la verdor de l'hort.*

*Ell sap amb una jornada,
perdre el treball de tot l'any,
i de vinya valorada,
de la poncella o del pany.*

El pagès sap tantes coses

*que no les
sap el de ciutat.
Sap del perfum de les roses
i de l'esbarzer esmolat.*

*Sap de cantar i de riure,
sap de sofrir i plorar.
Sap treballar per mal viure
i també sap de reposar.*

*Però es pagès. Mala negada!
Qui es recorda que es pagès ?
Si fins quant amb la boca bada,
a molts els sembla que els ha ofès.*

*Si bé, es tossut, alegre treballa
capgirant el seu conreu,
mentre va teixint sa mortalla,
plogui, geli o caigui neu.*

*Però hi ha coses que no son broma
i que el pagès mai no sabrà,
es que lo que menja l'home,
es ell, el qui ho va sembrar.*

*Menja el rei, menja el ministre,
l'home de lleis, com es l'advocat,
el fuster, el manà, l'electricista.
però tots, de lo que ell ha plantat.*

*Menja el que viu de sa ronda,
menja el savi, el jove i el vell,
menja aquell que tot ho inventa
però tots, el que sembla ell.*

*Menja el general que mana
que mengin els batallons,
menja tothom que té gana,
però tots, els plançons.*

*Mengen les ciutats i els pobles,
mitjans i rics en excés,
amb moltes menjades dobles,
però tot, sembrat pel pagès.*

*Ah! Si un dia o deixes córrer
tot dient: no vull sembrar més !
Tots es traurien la gorra,
quan passaria un pagès.*

Recomanacions

per David Pallarès

Literàries i musicals

Una de les moltes tradicions orals que Sardenya ha sabut mantenir és l'art secret de la modista, que és l'ofici d'acabadora, la que ajuda a ben morir. Som als anys 50, a Soreni, un poblet de Sardenya, la Maria Listru, una nena de sis anys filla d'una mare pobra i viuda és adoptada com a filla d'ànima per la Bonaria Urrai, viuda i sense fills. La Bonaria, modista de dia, fa d'acabadora a les nits, la Maria sent que entra i surt, però no és fins anys més tard que descobreix que la Bonaria es dedica a acompanyar fins a la mort aquells que ja no volen viure més. "Com els ulls de l'òliba, hi ha pensaments que no suporten la plena llum. Només poden néixer de nit, on la seva funció és la mateixa que la lluna, necessària per crear marees de sentit en algun revolt invisible més enllà de l'ànima. Bonaria Urrai en tenia uns quants, d'aquests pensaments, i amb el temps havia après a ocupar-se'n, escollint amb paciència en quines nits fer-los sorgir del seu interior."

L'Steffano Puddu diu en l'epíleg del llibre: "Ser d'una illa certament et marca. Encara que te'n vagis la frontera del mar traça un dins i un fora inevitables, en una geografia on els mapes estan gravats a l'ànima com tatuatges."

Gravada en l'ànima et queda la lectura d'aquesta història, la d'una modista que ajuda a ben morir, el que nosaltres anomenem una mort digna, té una llarga tradició oral sarda, no documentada, però que tothom coneix. Un personatge que l'autora et perfila perquè l'acabis de dibuixar, però m'hauria agradat més Bonaria, quina dona! La sensació és d'immensa

Poca

MICHELA MURGIA
L'ACABADORÀ

satisfacció quan acabes de llegir un llibre l'autora del qual no n'has sentit mai a parlar, però que per mitjà de les paraules té la capacitat de transportar-te a terres sardes i sentir el sol i la salabror d'ésser al mig de la Mediterrània. És un llibre tan illenc i tan sard que m'ha fet reviure els paisatges del Sol dels Scorta, el to de L'art de viure i la melangia de Mal de pedres.

cobra

COBRA INSTALACIONES Y SERVICIOS, S.A.
Polígono Industrial Francoll, Parcel·la 12 Nau 3
43006 - TARRAGONA
Telf. 977 55 66 50 - Fax. 977 54 12 79
www.grupocobra.com

Recomanacions

Literàries i musicals

Disc: Mireu el nostre mar
Autor: Ferran Savall
Discogràfica: Alia Vox

Fill del conegut i reconegut

Va ser una trobada d'aquelles de més pura casualitat, estava buscant versions d'Els Segadors i em vaig trobar amb aquesta delícia, una veritable en forma de barreja de melodies sudamericanes i nostres, que va des de el jazz fins al rock, passant pel flamenc i el soul.

En aquest disc en Ferran Savall sap conjuntar les cançons antigues i quer formen part del nostre passat nostàlgic i donar-los-hi un aire fresc que pot fer que moltes d'elles t'enganxin des de el primer moment.

"Espontaneïtat, improvisació i demostració d'una voluntat de fer música amb poques paraules per poder jugar amb els colors i les sonoritats de la veu", així descriu el treball d'en Savall pert part de la seva productora Alia Vox.

Violagambista Jordi Savall i la Soprano Montserrat Martí, aquest artista nascut al 1979 reconeix que els seus pares són guia i inspiració però que ara vol prendre un camí més marcat i amb una composició més personal.

EXCAVACIONS I SERVEIS AGRARIS

JOAN FORTUNY

977 65 54 38
 650 31 26 27
 646 00 60 77

C/ Hostalets, 22
 43763 La Nou de Gaià

MARGA LABAD
 Masajista diplomada

Horas concertadas
 Tel. 977 649 242
 Móvil 649 964 144

Avda. Catalunya, 36
 43763 LA NOU DE GAIÀ

Converses

amb Juli Guzman

En aquesta ocasió tenim el gust de parlar amb kim Solé i Raquel Ortega, de tots nosaltres coneguts per ser kim fill de la Nou de Gaià i per la participació de tots dos ballarins al programa de televisió "Mira quien baila".

Juli-M'agradaria que comentéssim una mica el vostre pas per "Mira quien baila". Com va entrar?

Kim-Jo estava treballant d'enginyer i la Raquel estudiava bioquímica, llavors el nostre professor de l'escola de Torredembarra ens va animar a presentar-nos al càsting...

Raquel- Sí... quedava un sol dia de càsting i vam preparar la coreografia la nit anterior. Buscaven persones que ballessin be però que a més, tinguessin un tracte amable ja que tocava estar una setmana amb cada famós.

Kim- Així que després de fer-nos moltes preguntes i ballar un boléro, un rock i un tros de twist vam passar totes les fases.

Juli-Una experiència, m'imagino, per a recordar. O hi va haver algun moment per a oblidar?

Nooo!!! (diuen tots dos)

Kim- va ser una etapa totalment entranyable. Cada dilluns després de la gala en directe ens ajuntàvem famosos i ballarins en el hall de

l'hotel i fèiem festes.

Raquel-fins i tot en alguna ocasió ens van cridar l'atenció els de l'hotel i

seguíem la festa en alguna habitació.

Juli-Heu ballat amb molts famosos,per posar un exemple: José Ortega Cano, Romay, Manuel Bandera, Juncal Rivero, Nani Gaetan, Yvonne Reyes o Maria del Monte.....

Manteniu contacte amb algú actualment?

Kim-Va ser molt intens mentre va durar, però al passar el temps tots hem deixat de trucar-nos, excepte per Nadal que hi ha intercanvi de sms amb gairebé tots.

Juli- No pot ser que tot el món fos tan agradable, algú o alguna impresentable hi hauria?

Raquel- Bé, si insisteixes et diré que l'Angel Garó donava el perfil de desagradable.També et dic que hi havia persones com la Carmen Martinez Bordiú que semblen arrogants i era una dona molt simpàtica i afectuosa.

Juli- Kim,segur que ningú et va fer perdre la paciència?

Kim- No, de debò, és que les noies sou diferents, però et puc dir que la

Gemma Ruiz (ex de Alvarez Cascos) va ser la menys destra de totes encara que molt bona persona.

Juli- No et feia por, Raquel, fer acrobàcies en mans de principiants?

Raquel- I tant, vaig tenir bastantes contractures i algun hematoma encara que ells també es lesionaven, per exemple al Pablo Martín li vaig dislocar una espatlla per no agafar-me correctament.

Juli- Durant el temps que va durar el programa també vau fer altres coses, no?

Kim- Jo me'n vaig anar a gravar un curs de ball amb RBA editores

Raquel- Si, jo vaig faltar una temporada per a anar de gira amb el Julio Iglesias.

Juli-En sembla impresionant, que et passi una cosa així ha de ser un punt d'inflexió a la teva carrera!!

Raquel- Es cert, Julio Iglesias em va veure a MQB i em va trucar per ballar a la gira per Amèrica.

Juli. I per descomptat, Julio Iglesias, també ha de ser un home amable i senzill?

Raquel- Jaja, doncs no t'equivoques, fins i tot ens convidava a casa seva als ballarins i l'equip.

Juli- Al juliol de 2010 vau estar al segon campionat mundial de ball celebrat a Mèxic,quedant en segon lloc.Va ser molt dura la competència?

Raquel- Quan vam arribar crèiem que no hi aguantàriem molt, i gala a gala amb molt d'esforç(12 hores diàries entrenant) i coreografies una mica arriscades de Mauro Rossi aconseguíem guanyar-nos l'afecte dels espectadors i de l'equip de producció.

Kim- els vam agradar tant que ens van proposar dirigir una escola de ball allà a Mèxic, però en aquell moment ja estàvem muntant la nostra aquí....

Juli- I des d'aleshores, Raquel, no ha parat de sortir-te feina a Mèxic, no?

Raquel- Sí, he estat de jurat en un programa de la TV mexicana anomenat "Pequeños Gigantes" on els nens ballen. I alguna cosa més que va sortint.

Juli- Explica, explica.....

Raquel- Jajaja, de moment,seré coreògrafa i actriu en una obra de teatre que barrejarà ball i comèdia i que sortirà de gira... tinc alguna proposta més però cal valorar-ho bé.

Converses

Juli- Vaja, es fantàstic, la veritat es que si donas una volteta per internet es veu que ets molt coneguda. Us podíeu instal·lar allí un temps?

Raquel-Noo, que va, més aviat estaré aquí i allà, alternant com pugui i si que el públic mexicà és molt afectuós (m'han fet 5 Facebook i una pàgina de fans amb 23.000 fans), però tenim la nostra escola aquí i Kim està sol amb tot....

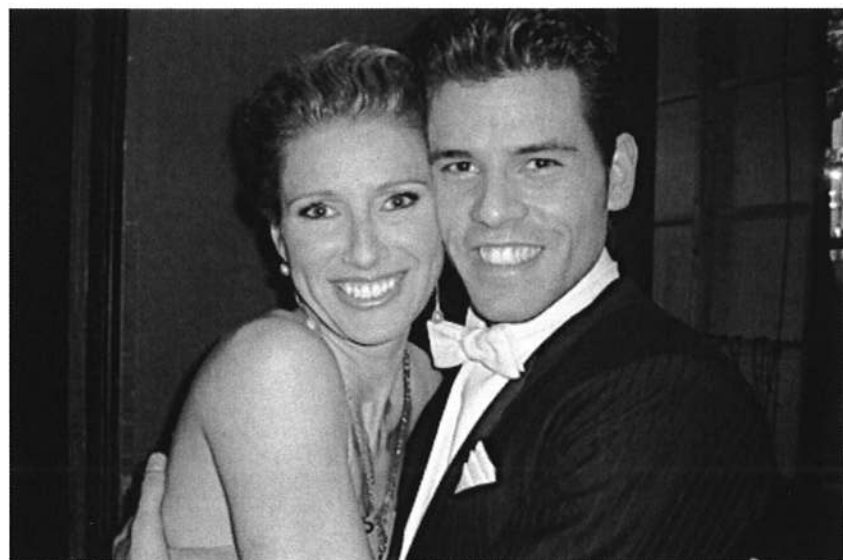
Kim- Això, això, estic molt sol ... jajaja
Juli-Com veieu el vostre futur?

Kim-Doncs des de fa un any estem amb l'escola i sala de ball DANSCLAS a Altafulla, que ens dona molta estabilitat, a més la gent ha respost molt bé i estem molt contents.

Juli- Com porteu treballar junts?

Kim-Bé, jo sóc bastant d'idees fixes, encara sort que Raquel m'està domant!!jaja

Raquel-S'han de dividir molt bé les funcions, a mi m'agraden els nens, faig de coreògrafa i les classes infantils, i el Kim màrqueting i classes per adults.

**Juli- per acabar, m'agradaria conèixer algun detall dels vostres gustos ... com per exemple:
- Tipus de ball que preferiu?**

Raquel-El meu es el cha-cha-cha y salsa

Kim- Jo tango i samba

Juli- I com a parella?

Kim - Amb el txa-txa-txa estem a gust, però depèn de la coreografia.

Juli- Plat preferit, postres i lloc on menjar-ho.

Raquel-Un plat de pasta ,un brownie calentet a Itàlia.

Kim- Epatlla de xai al forn de la meva mare, i si pogués crema catalana que feia la meva àvia quan vivia, tot això a casa dels meus pares.

Converses

Juli-Un lloc on perdre-us uns dies?

Kim- Al Pirineu.

Juli- No marxaries molt lluny,eh? Estas ben arrelat!!!!

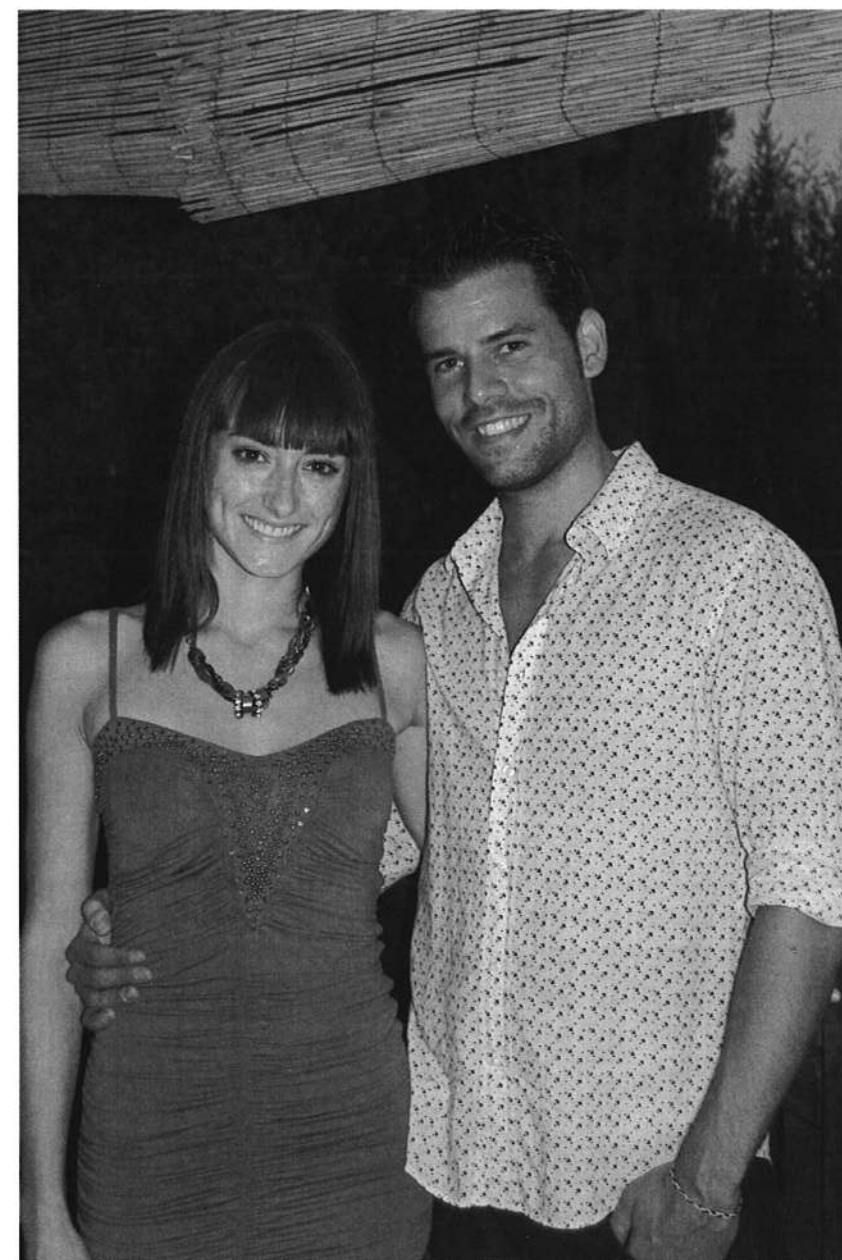
Kim-Si, tens raó em sento molt a gust aquí, quan viatjo fins que no torno a casa no estic del tot bé
Raquel- Jo a Playa del Carmen a Mèxic, prop de Cancún.

Juli- I per últim, quina música us agrada escoltar?

Kim- Darrerament m'agrada molt la música brasilera, com per exemple "Banda calipso", també U2.
Raquel- Si vull relaxar-me escolto soul i si vull marxa Rihanna o Shakira.

Juli- Doncs fins aquí hem arribat. Gràcies pel vostre temps i sort en tot el que teniu en marxa.

Kim i Raquel- De res, igualment.

Una vegada més he tingut el plaer de parlar amb persones que gaudeixen amb el que fan i que tenen molt talent per fer-ho. No només són guapos, (que ho són i molt) sinó que són simpàtics, somrients i molt agradables. Estic segura que aconseguiran el que es proposin i mentrestant gaudirem dels seus balls i coneixements a la seva escola.

El Kim i la Raquel son el clar exemple de que es pot ser famós sense oblidar-te d'on vens ni de ta teva gent.

Doncs res... de moment m'he quedat amb les ganes de trobar algun famós estúpid, i si n'hi ha algun puc assegurar que no son pas el kim i la Raquel.

El Col.leccionista d'opinions

Tenim educació viària?

Voldria explicar una anècdota que vaig viure a Tarragona.

Estava aturat davant d'un semàfor de vianants, tot esperant que es posés verd, doncs estava vermell. Aleshores va arribar una senyora amb un nen d'uns set anys agafat de la mà i sense aturar-se, malgrat la prohibició de pas, varen començar a creuar. El nen li va dir: "Mare, no podem passar que el semàfor és vermell" i ella li va contestar "Es igual, ara no ve ningú". Jo que em vaig quedar parat davant d'aquella situació li vaig dir a la senyora, "senyora, el nen té raó, i a més si de petits no li ensenyem a respectar les normes, de grans faran una societat sense valors". Sortosament aquella dona no em va contestar malament, sols em va dir que tenia pressa i no podia esperar-se a que aquella llumeta es posés verda.

Jo em vaig quedar pensant si valia la pena el risc que corrien moltes persones per la pressa d'arribar a qualsevol lloc i a més, veient molta gent creuant en ambdues direccions sense tenir en compte el semàfor, deixant-me allà plantat, gairebé sol, i amb cara de ximple.

Tot el matí vaig estar pensant si no seria jo qui anava errat, perquè si tants ho feien, no devia ser tant perillós, si anava en compte, si es mirava a ambdós costats prèviament per si de cas venia un cotxe, doncs potse si que...

En arribar a casa vaig llegir al diari:

Aquest cap de setmana han mort 22 persones en accident de trànsit, la major part per no respectar els senyals de límit de velocitat, de prohibició d'avançar i de saltar-se semàfors vermells, un bon nombre de morts en aquella estadística eren vianants que no havien respectat les normes, passant per on, quan i com volien.

Aleshores em vaig reafirmar en el meu convenciment. No estava equivocat. Ens cal més educació vial. Article d'opinió d'en Bienvenido López

Per Carles Cantón

Caminada pels Boscos de la Marquesa i Platges dels Capellans i Waikiki

(per Gorane Fernández i Carles Cantón)

Durada aproximada: 1 hora

Distància aproximada: 4 quilòmetres i 300 metres.

Tipus: circular.

Dificultat: Fàcil. La gran quantitat de senders oberts per la gent caminant per tot arreu, pot fer que en algun moment canviem, sense donar-nos compte la ruta per on anàvem, però tenint clar la orientació cap on ens dirigim, pràcticament tots acabem portant als mateixos llocs.

Accés: Sortida des de l'aparcament que hi ha a peu de platja a la Mora, arribant-hi seguint, tot recte fins al final, l'accés principal que hi ha a la urbanització, des de la rotonda entre la Mora i el Mèdol, per sobre l'A-7.

Aquesta caminada és de caire familiar, i tan sols hem de tenir en compte que sent una zona boscosa mediterrània típica, amb molta vegetació baixa, si passem per alguns dels senderons menys transitats, pot comportar sortir amb les cames força esgarrinxades. Si anem amb nens, tan sols vigilar alguns punts, on les roques sobre el mar o la Platja Waikiki, prenen una mica d'alçada i una ensopegada pot comportar un bon ensurt.

Comencem per l'extrem nord de l'aparcament de la platja (a l'estiu és de pagament, no fos cas que deixessin escapar l'oportunitat d'atracar-nos un cop més), sortint pel costat del restaurant "La Venta" i agafant cap a l'esquerra el carrer Maresme. Al final d'aquest, girem a la dreta i anem pel carrer que va vorejant el Càmping Torre de la Mora (que ens quedarà a l'esquerra), fins arribar a una entrada a ma

esquerra, tancada amb una cadena, on hi veiem al marge esquerre un senyal indicativa del Camí de la Mora, cap el Mèdol, Riu Gaià i El Gurugú. (Portem 6' i 400 mts.). Prenem aquest camí. A uns 100 mts. (2'), a ma esquerra, trobem l'accés als Boscos de la Punta de la Mora (Boscos de la Marquesa). Hi entrem i seguim, de front, un camí ample que puja lleugerament serpentejant. A uns 180 mts. trobem una bifurcació, i agafem el camí de l'esquerra. Al cap de 70 mts. girem a la dreta i

passem per un pas obert entre una tanca de xarxa metàl·lica. Seguim per l'esquerra el sender on hem entrat, i passats uns 50 mts., tornem a agafar el camí de l'esquerra, que seguirem tot recte pel camí més evident.

(Portem 15' i 1 quilòmetre). Arribem a una altra bifurcació. Girem a l'esquerra i anem direcció cap el càmping, per anar seguint el sender més evident, que va paral·lel a la tanca del mateix. Arribarem a un punt, on el camí sembla

anar cap a l'esquerra per arribar damunt del mar, o cap a la dreta, per un sender menys evident, per sobre d'un terra més rocós, entre els pins (portem 18' i 1260 mts.) Hem de continuar cap a la dreta, però podem arribar fins les roques, per un sender molt brut per la vegetació baixa, sobre el mar, per gaudir d'una bonica vista cap el sud: en primer terme la Platja dels Capellans, més endavant, el sortint més pronunciat, tanca la platja Waikiki, i cap el fons veurem més o menys bé (segons la visibilitat del dia) la silueta de Tarragona i a l'esquerra, per darrera les grues del Port de Tarragona, el Cap de Salou.

Continuem pel camí que havíem deixat uns metres enrere, direcció oest. Al principi el camí no és molt evident, per sobre trams de roca, però al cap d'uns metres ja es veu més clar. Després de baixar lleugerament uns 100 mts., gaudim d'una altra panoràmica sobre el litoral que d'aquesta zona (portem 20'). Continuem cap a la dreta, vigilant que al cap d'uns metres, el camí sembla baixar cap a l'esquerra. Millor si sortim cap a la dreta, i al poc veurem un camí molt evident, que hem de seguir. Si anéssim pel de l'esquerra, arribaríem igualment, però el camí està molt brut per arbres caiguts. Seguint direcció oest, arribem a la bonica Platja dels Capellans, normalment amb gent que practica el naturisme (28' - 1750 mts.)

Podem continuar travessant aquesta platja, o pel sender que la voreja per dins el bosc. Al final de la platja continuem el sender més evident que puja lleugerament, direcció oest.

Arribem a un punt on coincidim amb un camí més evident que ens bé per la dreta (37' - 2400 mts.). Per aquest camí tornarem després. Ara continuem endavant, deixant una clariana sense pins a la dreta, i arribant sobre l'abrupte cala de la Platja Waikiki, també utilitzada pels naturistes.

En aquest punt, podem optar per continuar el sender que voreja la cala, i baixar a la platja, o també, continuar l'evident sender, que després de vorejar tota la cala per la seva part alta, anirà baixant suaument, fins deixar-nos al roquer que delimita la Platja Llarga per la seva part Est (aquest trajecte ens ocuparà uns 12 minuts d'anada i tornada, i recorrerem uns 600 mts. més. Si també caminem per tota la Platja Llarga, ens pot ocupar una horeta més i farem uns 4 quilòmetres més).

Avui, però, girem cua, i després de la clariana que abans hem passat i que ara deixem a l'esquerra, continuem pel camí que gira lleugerament cap a l'esquerra, molt evident.

A partir d'ara anirem passant moltes cruïlles i bifurcacions. Si ens equivoquem en alguna, prenem sempre com a referència l'orientació est, i finalment arribarem al camí "principal", o a la tanca del càmping, que haurem de seguir cap a l'esquerra per vorejar-lo fins a la sortida. En tot cas indiquem, la ruta més ràpida:

-
- Cruïlla (40' - 2560 mts.), continuem per l'esquerra.
- Cruïlla (42' - 2740 mts.), girem bruscament a la dreta (abans podem haver agafat un petit sender a la dreta que retalla uns metres).
- Cruïlla (45' - 3040 mts.), continuem per l'esquerra.
- Cruïlla (46' - 3110 mts.), agafem el camí més a la dreta dels tres.
- Cruïlla (49' - 3300 mts.), agafem el camí més a l'esquerra dels tres.
- Uns metres més endavant, no entrem a un camí que ens endinsa a una parada d'oliveres, i pugem pel sender de la dreta.
- Cruïlla (50' - 3400 mts.), girem a l'esquerra.
- Cruïlla (52' - 3500 mts.), deixem de pujar, creuem una cadena davant nostre, i anem baixant pel camí més ample.

Arribem a l'entrada del bosc per on havíem arribat (55' - 3750 mts.), i desfem el camí pels carrers de la Mora per on havíem vingut, fins arribar altre cop a l'aparcament de la platja (1 hora - 4300 mts.)

Cal recordar que passejarem per un Espai d'Interès Natural Protegit, per tant hem de respectar les plantes i animals que hi podem trobar; encara que veient les deixalles que hi ha per algun racó, sembla que tothom no s'ho pren amb el mateix interès.

Espero que us agradi.

La Cuina de l'Àvia

per David Pallarès

Un bon pastís per despedir les vacances d'Agost

Ingredients per la base:

- 250gr de galetes digestive
- 125gr de mantega fosa

Ingredients pel mousse:

- 4 natilles de xocolata
- 600 ml de nata per muntar
- 5 fulles de gelatina
- 50 ml de llet
- 100 gr de sucre

Ingredients per la cobertura:

- 100ml de nata líquida
- 100 gr de xocolata de cobertura
- 50gr de mantega
- 2 fulles de gelatina

Ingredients sorpresa:

- 12 profiterols de nata congelats

Elaboració:

- Cobrim les parets del motllo amb paper vegetal.

- Triturem les galetes i les barregem amb la mantega fosa.

- La posem per tota la base del motllo i la deixem ben planeta.

- Repartirem els profiterols per tota la base del pastís.

- Per fer la mousse:

* Barregem les natilles amb 50 gr de sucre.

* Posem en remull 3 fulles de gelatina amb aigua freda. L'escorrem amb un drap sec, la dissolem amb llet calenta i la barrejem amb les natilles.

* Muntarem 200 ml nata i la incorporarem amb suavitat a les natilles.

* Abocarem la mousse dins el motlle amagant tots els profiterols.

* Ho posarem a la nevera perquè qualli (durant 1-2 hores).

* Després muntarem 400 ml més de nata i els altres 50 gr de sucre, i els barrejem amb les altres 3 fulles de gelatina.

* Ho abocarem a sobre la mousse de xocolata.

* Ho posarem a la nevera perquè cualli (millor si es fa la nit anterior).

- Per fer la cobertura:

* Escalfem la nata líquida, i quan arrenqui el bull, l'abocarem sobre la xocolata ja trossejada i la mantega a trossets.

* Esperem un parell de minuts i ho barrejem bé fins que no quedin grumolls.

* Ho deixarem refredar i quan estigui a uns 30°, ho abocarem a sobre la mousse.

- Ho tornarem a posar a la nevera fins l'hora de servir.

- Quan es vulgui servir, ho desenmotllarem i ho decorarem al gust.

Sabíes que...

per Juli Guzman

SABIES QUE.... La ubicació dels ulls d'un ruc en el seu cap, els permet veure's els quatre cascos en tot moment

SABIES QUE..... per refredar ràpidament un refresc o cervesa en llauna solament necessites un recipient amb aigua, introduir les llaunes juntament amb glaçons i un grapat de sal per cada llauna, esperem 10 minuts i llest!!!

SABIES QUE..... La paraula gimnàstica ve de "gymnos", que significa nu, i "gymnastiké", entrenament nu. Fa referència al fet que els ciutadans grecs s'exercitaven en un espai delimitat (el gimnàs) on realitzaven els seus exercicis físics totalment nus i amb el cos untat amb oli d'oliva.

SABIES QUE..... la bombeta més longeva del món porta 110 anys encesa. Està en una estació de bombers en Livermore, Califòrnia. Hi ha una web que emet imatges de la bombeta cada 10 segons.

SABIES QUE..... Si necessitem llevar l'òxid d'algun ganivet o utensili de cuina, és bo fregar amb un tros de ceba, untat en sal.

Escapades

per Toni Cantón

Horta de Sant Joan

Hola, tornem a estar a punt de marxa.

Aquesta vegada em triat una zona de la província de Tarragona i com a campament base Horta de Sant Joan.

Poble de 1300 habitants situat a la comarca de la Terra Alta, on es va inspirar en la seva obra el pintor Pablo Picasso. Lloc de gent amable i hospitalària, amb una bona oferta gastronòmica, d'allotjament i de lleure.

La nostra elecció d'hospedatge va ser Lo Portalet, es una casa rural amb varis apartaments totalment restaurada l'any 2009, ens va agradar moltíssim per la seva situació, per la amabilitat dels propietaris i sobretot per el bon gust que han tingut amb la restauració i decoració de la casa. Si podeu triar agafeu un apartament amb terrassa. Per anar a fer una queixalada ho teniu bastant fàcil, hi ha molts llocs a Horta, en destacarem dos, l'Hotel Miralles amb una bona cuina i un Menú amb un bon preu-qualitat i a la plaça del poble el Bar Grau, que al seu interior té un menjador on ho fan prou bé. Dins el nucli antic hi ha una pastisseria on hi fan uns pastissos que estan molt bons. Pel que fa a les activitats que podeu fer des d'Horta no us les acabareu. El seu terme hi ha nombroses excursions ben interessants. A la vora del riu Canaletes hi trobareu les Olles on us hi podreu banyar si fa calor, el salt de Sotorres i el del Ventador, espectaculars. Ben a prop, a Arnes, el Estrets, curiós paisatge que el riu que porta el mateix nom a anat modelant en la roca al llarg del seu pas. Si obriu bé els ulls podreu veure-hi cabres salvatges. En el mateix Arnes trobareu el Toll del Vidre, lloc on neix el riu Algars que va marcant la divisió entre la comarca de la Matarranya (Aragó) i la Terra Alta.

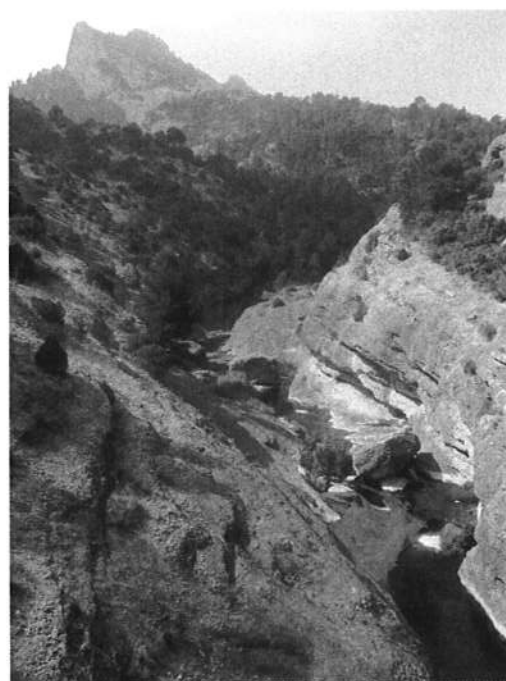
Aquesta zona te molts atractius, potser el més conegut son els Ports de Tortosa-Beseit declarat parc natural el 2001, on hi ha una reserva natural de Fagedes amb una gran riquesa biològica, l'espècie

Via Verda

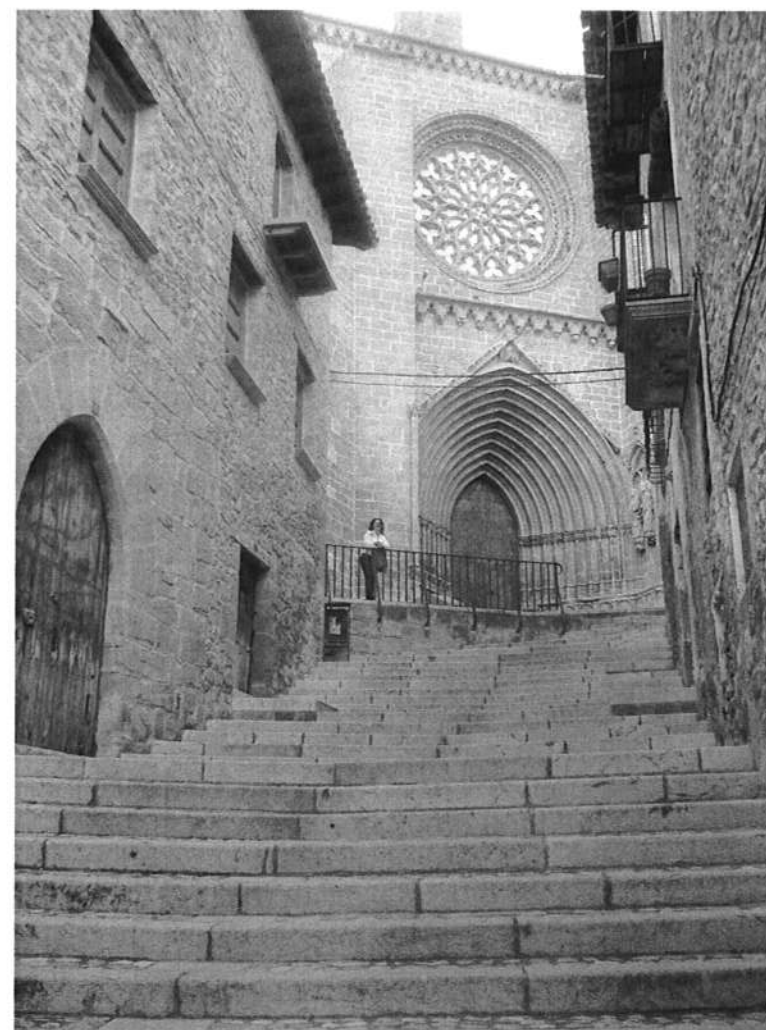
animal per excel·lència és la cabra salvatge amb prop de 5000 exemplars.

Un altre atractiu també son Horta de Sant Joan i els pobles del voltant amb moltes restes Medievals, destaquem Vall de Roures, que pertany a Terol, la construcció medieval mes destacable es el Castell de Calatravo del segle XIV, declarat

Vistes de la Via Verda

Escapades

Església Vall de Roures

monument nacional el 1931, molt interessant fer una passejada perls seus nuclis antics. Per acabar, una activitat que ens va agradar molt, per allò de gaudir de l'entorn d'una manera diferent, va ser fer un tram de la Via Verda de la Vall de Zafàn amb bicicleta, la podeu portar de casa o llogar-la. Vam fer el tram de Horta de Sant Joan- Xerta, no cal estar en una gran forma física sempre i quan no volguem fer també el recorregut de tornada. Es pot anar passejant sense molt d'esforç gràcies al desnivell que ens acompanya durant tot el recorregut, perfecte per a fer-ho amb nens. Transcorre per l'antic traçat de la via del tren, passant pels túnels, viaductes i estacions restaurades i reconvertides en bar-restaurants, que sempre va bé per

recuperar-se una mica. El paissatge és espectacular. Nosaltres aconsellem contractar el servei de recollida en varis punts del recorregut per tal de no fer el recorregut de tornada que seria tot pujada.

Aconsellem portar una llanterna bastant potent, les que faciliten al llogar les bicicletes no son suficients si hi ha algun problema en l'enllumenat dels túnels. Dins dels túnels hi fa fresqueta. També es poden realitzar altres esports d'aventura com el senderisme i el barranquisme.

Doncs ja ho sabeu, si voleu fer una escapadeta de cap de setmana o més dies i no fer un gran desplaçament, t é tots els ingredients per poder gaudir-la.

PER GAUDIR D'UN BON MOMENT ES IMPORTANT RODEJAR-TE DE BONA GENT

Plaça d'Horta de Sant Joan

El Veterinari a casa

per Judith Lòpez

En aquesta ocasió us volem donar 8 dels 16 consells bàsics que us tenim preparats per la cura del vostre gos:

EDUCACIÓ: Educar un gos o un gat és senzill però cal ser constant, coherent i tenir autodisciplina. S'ha d'ensenyar a l'animal el que volem i el que no volem que faci però sempre des del coneixement i l'educació en positiu, sense provocar efectes secundaris o malalties provocades per l'estrès.

Per assolir això, moltes vegades no n'hi ha prou amb haver tingut animals prèviament. És altament recomanable posar-se en mans d'un professional i deixar-se aconsellar.

El més ideal és educar el gos o el gat des de ben petit, sense carregar-lo amb estímuls, però cal acostumar-lo al món on viurà. L'educació hauria de començar des del moment que rebem el cadell.

En el cas d'un gos adult sempre s'està a temps de corregir un mal comportament.

Us animem a prendre-us l'educació com a l'eina bàsica mitjançant la qual gaudireu al màxim del

us donarem uns consells bàsics; disposem també d'un Servei d'Etologia (estudi del comportament), que podeu sol·licitar de forma particular. Us animem a apuntar-vos a un dels cursos d'educació per a gossos que fem periòdicament, teòrics i pràctics, tant per a cadells com per a gossos adults.

ALIMENTACIÓ: A l'igual que passa amb les persones, l'alimentació és un factor fonamental tant per a conservar la salut com per a recuperar-la.

Demaneu-nos informació sobre l'alimentació més convenient pel vostre amic, i us orientarem sempre tenint en compte la seva edat, el seu pes, el tipus de vida i el seu historial de salut.

A la Clínica Veterinària del Bages sempre hem considerat l'alimentació com un dels pilars bàsics en la vida i la salut dels animals i és per això que disposem només del millor menjar per a animals que hi ha al mercat.

El Veterinari a casa

OBESITAT I SOBREPÈS: Aquesta patologia cada vegada és més freqüent en els nostres gats i gossos. Tenir el pes correcte és un factor molt important perquè no es desenvolupin altres malalties com poden ser la diabetis, l'hipertensió, l'artrosi, diferents tipus de càncer, etc.

Us ajudarem a tractar-la o a prevenir-la.

EXERCICI: Com en les persones, realitzar un exercici físic és fonamental per tenir una bona salut tant física com mental.

La duració, la freqüència i la intensitat dependran, naturalment, de l'edat de l'animal, del seu estat de salut, del seu pes corporal i també de la raça.

VACUNACIONS: Malgrat que a vegades es senten veus que qüestionen l'ús de les vacunes per raons completament supèrflues i sense base científica, l'ús de les vacunes continua sent molt i molt important. Les vacunes eviten moltes malalties infeccioses, algunes d'elles transmissibles a les persones.

Cada vegada s'utilitzen més vacunes polivalents, que immunitzen per diverses malalties en una sola aplicació, aconseguint d'aquesta manera menys estrès per a l'animal i un menor cost pel propietari.

És important portar un bon calendari de vacunacions no solament pel que en si mateix implica, sinó perquè en la visita al veterinari es fa una revisió, es confirma que tot està correcte i es resolen aquells dubtes que hi puguin haver entre visita i visita.

DESPARASITACIÓ: Els paràsits són causa directa no sols de moltes malalties digestives i de la pell, sinó que són la porta d'entrada de moltes altres, algunes d'elles molt greus.

Tenint en compte les edats de les vostres mascotes, el lloc on viuen, l'activitat que realitzen i l'època de l'any, us farem un quadre de desparasitació interna i externa, que caldrà que seguïu puntualment.

És important que si teniu més d'un animal els tracteu tots ells el mateix dia. Si no es fa així, els animals no tractats que poguessin estar parasitats contagiaran els demés i al poc temps estaran de nou tots amb paràsits (interns i/o externs).

El Veterinari a casa

LEISHMANIOSI: Continua sent una de les malalties més greus i freqüents que hi ha a la nostra zona.

Aquesta és una malaltia parasitària, l'únic sistema de transmissió de la qual és per picada de mosquit (de l'espècie phlebotomus). El contagi per via sanguínia (transfusions, etc.) és molt poc freqüent.

Encara que fa molts anys que molts laboratoris treballen per aconseguir una vacuna, en el dia d'avui no n'hi ha cap al mercat, per la qual cosa és molt important fer al menys 1 cop a l'any (millor en els mesos d'hivern quan no hi ha mosquits) el TEST DE DIAGNOSI.

Demaneu-nos també que es pot fer per a minimitzar el risc de contagi d'aquesta malaltia.

REVISIONS GENERALS: Pel que fa a la medicina preventiva que tant aconsellem, la revisió general és l'acció estrella d'aquesta medicina, perquè s'avaluen no solament els resultats de les proves diagnòstiques que es realitzen sinó també els altres factors externs que incideixen en la salut, com poden ser l'alimentació, l'exercici, l'higiene, el pes corporal, etc.

Moments convenients en realitzar-la poden ser a l'adquirir un animal, sigui jove (per saber l'estat de salut i descartar malalties congènites) o sigui gran, quan hi ha senyals que alguna cosa no marxa bé, després de passar una temporada sense haver-se'n preocupat gaire etc.

La freqüència en realitzar-la variarà bàsicament depenent de l'edat.

Com més gran sigui l'animal mes sovint convindrà fer-la, enllaçant finalment amb les revisions geriàtriques que es s'aconsellen fer cada any.

El Veterinari a casa

Tòpics en la veterinària

"On the Internet, nobody knows you're a dog."

En ple segle XXI, en l'era de la informàtica, quan hem de cercar informació sobre qualsevol cosa, anem a Internet. Que fariem sense Google? Com ens podríem informar de les coses que passen al món amb tanta rapidesa?. Sí, Internet és una eina molt bona però no tot el que hi podem trobar és sempre cert. Trobem moltes informacions errònies o enganyoses sobre tots els temes i el món dels animals de companyia no és una excepció. Jo, com a veterinària clínica de petits animals em trobo sovint amb persones que venen a la clínica amb informació que han tret d'Internet que no sempre és real, que moltes vegades els generen encara més dubtes dels que tenien inicialment. Avui dia es normal que busquem de seguida a Internet més informació sobre la malaltia que ens

han diagnosticat, o sobre un medicament nou que ha sortit que ens han dit que va de fàbula, o sobre una dieta miraculosa, o sobre mil coses més i a vegades acabem calent en pàgines que no tenen cap rigor científic i que estan plenes de comentaris de gent com nosaltres, que més que recabar informació real acaben fent una barreja de comentaris, experiències personals i vells tòpics que hem apres des de petits, que confonen més al personal. Espero que aquest article serveixi una mica per desmuntar aquests vells tòpics, aquestes creences "populares" que han passat de generació en generació referents als animals de companyia i per donar una mica d'orientació en la recerca d'informació sobre les nostres mascotes.

Tots hem sentit alguna vegada, "les gosses han de criar un cop a la vida, perquè si no els surten tumors". A mi quan em fan aquesta pregunta, sempre responc que això no del tot així. Les gosses, com altres cànids salvatges, estan adaptades a tenir els zels i les gestacions alhora i a produir llet sense estar prenyades, ja que així quan una d'elles té cadells, les altres poden ajudar. Això és degut a unes hormones que es produeixen als ovaris passat el zel i que activen el teixit mamari de la gossa. En les nostres mascotes aquesta situació pot ser un problema i és quan tenim una gossa que fa niu, treu llet i té un comportament com si tingués camada. Per evitar això, la única cosa que funciona és esterilitzar l'animal, ja que encara que la gossa quedi prenyada en un zel, en els posteriors pot tornar a tenir el que es coneix com a "embaràs psicològic". Per tant, no és necessari fer criar la nostra gossa perquè no té cap benefici per la seva salut.

El Veterinari a casa

Un altre dels tòpics habituals és que els gossos i gats no poden menjar dolços perquè es queden cecs. Bé, bé, ja està bé que la gent no doni lllaminadures al seus animals, perquè entre d'altres coses, afavorim les càries, la tosca, el mal alè i l'obesitat, però d'aquí a provocar ceguera!! El que passa és que, com en humana, els animals i les persones que tenen diabetis, o sigui un excés de sucre a la sang, poden patir problemes secundaris de ceguera, però això no té res a veure amb l'alimentació. Si el nostre gos o gat no és diabètic, tranquils, no es quedarà cec per menjar una galeta o una magdalena, això sí, no és l'alimentació més adequada per ell.

Visión canina

Visión humana

700 600 500 400

Longitud de onda (nm)

El que sí és cert és que el cacau és tòxic pels gats degut a un component que s'acumula al seu fetge i que en grans dosis els pot produir fins i tot la mort. Per tant, evitem els dolços i en especial la xocolata.

Els gossos veuen en blanc i negre. Doncs no. Als ulls de les persones i els animals hi ha unes cèl·lules anomenades cons que permeten percebre els colors i unes que es diuen bastons que ens ajuden a veure-hi quan hi ha poca llum. Doncs bé, els gossos tenen menys quantitat de cons que les persones i la seva gama cromàtica és menor, i no poden diferenciar alguns colors entre si, com ara el vermell i el marró, però tenen més bastons i per tant la seva capacitat de visió nocturna és major que la dels humans.

Quan un animal es fa una ferida, és bo que es llepi perquè així es cura. Em sap greu, però la saliva dels animals no és precisament una cosa molt neta, sinó més aviat al contrari. La quantitat de bacteris que podem trobar en la boca d'un animal és molt gran i quan entren en contacte amb una ferida poden arribar a multiplicar-se i produir una infecció greu. Ja sabem que els animals salvatges no tenen ningú que els curi i precisament, molts d'ells moren per ferides infectades. Per tant, quan el nostre gos o gat té una ferida, el millor és desinfectar-la bé i portar-lo al veterinari perquè li doni el tractament adient.

En quant a l'educació del

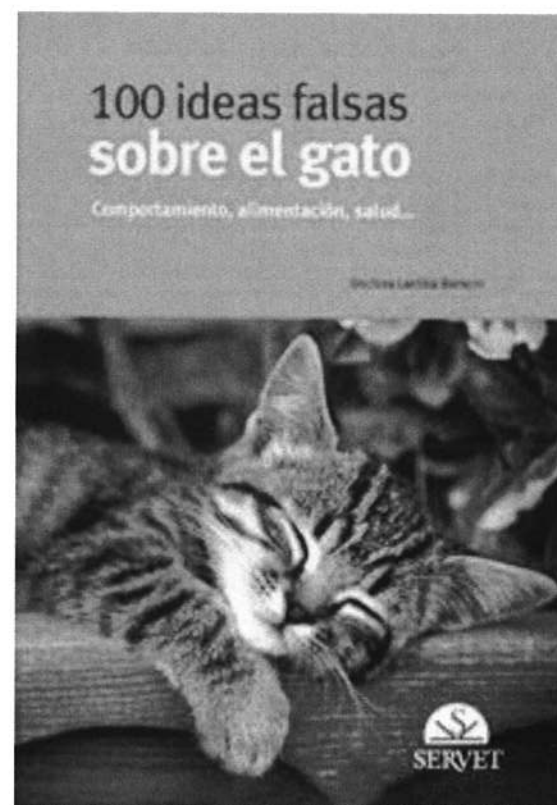
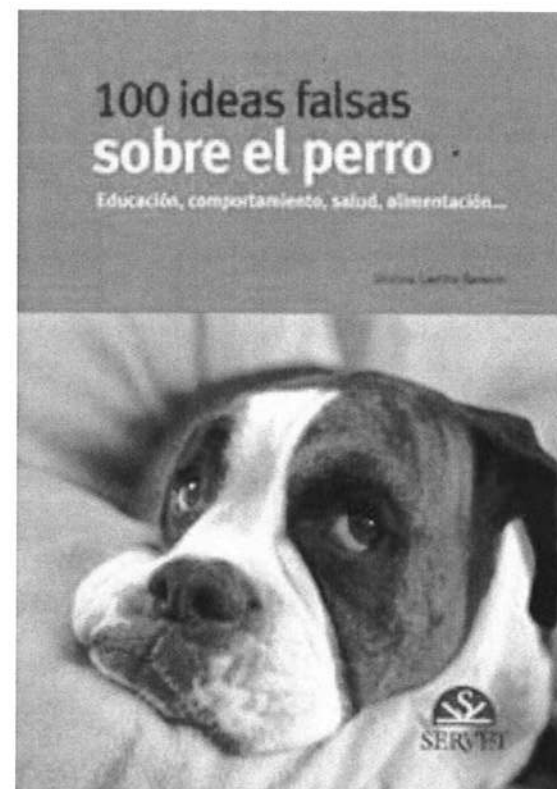
El Veterinari a casa

nostre cadell, també hem sentit coses com que quan un gos o un gat menja no se l'ha de molestar, que si es fa pipi o caca li hem de refregar el morro per ensenyar-li o que no hem de pegar-li amb la mà, entre

d'altres coses. Tot això que hem sentit als nostres avis i pares i continuarem sentint, són els tòpics que més ens costa erradicar al veterinaris de petits animals. És important educar els nostres animals de forma correcta des de petits per evitar problemes de conducta quan són grans. El millor és informar-se al veterinari de quines són les pautes a seguir amb el nostre cadell que moltes vegades solen ser al revés del que teníem entès. Així evitarem problemes i situacions indesitjables com ara animals agressius o mal educats.

Finalment aconsellar un parell de llibres de fàcil lectura, de la Dra Laetitia Barlerin, que resoldran més d'un dubte que podem tenir sobre els nostres gossos i gats.

ANUNCIA'T
AQUÍ:
PARTICIPA
DEL TEU
POBLE!!

Pasatemps

per Bienvenido López

Realitzeu les operacions matemàtiques que es proposen donant-li a les lletres el nombre que li correspongui, després paseu-les al mateix nombre que hi ha a les caselles numerades i es podrà llegir una dita catalana.

$$\begin{array}{r} 7PNNOL4 \\ + 85P3IN4 \\ \hline \end{array}$$

PL635I7R

$$\begin{array}{r} PN6OP3R \\ + LX02I3A \\ \hline \end{array}$$

6LEX0U2

$$\begin{array}{r} E3AP9E2 \\ \times \quad \quad 6 \\ \hline \end{array}$$

3ROL1U7N

$$\begin{array}{r} 5POA7R2 \\ \times \quad \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

PL3P4X4E

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

6 5 1 9 2 3 0 -V- 4 -D- 9 8

4 5 1 4 2 3 0 -V- 0 5 -S- -Q- 7 6

6 -T- 1 7 2 3 9 4 -M- -B- 7 2

1 7 2 3 0 ? 6 5 1 4 2 3 0 -V- 4

-D- 9 8 4 5 1 9 2 3 0

1 7 2 3 4 -M- 1 6 8 0 4 5 4

1 4 2 3 4 2 0

Moviments Demogràfics

Defuncions:

MARIA VIVES ROVIRA 16/05/2011

JOSE ROVIRA BADUELL 05/07/2011

Naixaments:

LARA RUIZ SEGALA 28/05/2011

ODALIS DUCH HERNANDEZ 22/07/2011

AINHOA DUCH HERNANDEZ 22/07/2011

ALEX TRUJILLO ALTARRIBA 07/08/2011

Col·labora:

Ajuntament
de la Nou de Gaià

